

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Composita Verborvm & nominum Hebraicorum

Eliyahu Baḥur

Basileae, M.D.XXV.

VD16 E 1000

Liber Compositionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71329](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71329)

COMPOSITIONIS.

אובירה עיר Iere. 46. אובירה
 אובירה יושבי בה Disperdam

ciuitatem & habitantes in ea: ubi uerbū
 propositum est futurū hiphil ex quiescē
 tibus pe aleph. Porro aleph radicalis li
 tera quiescit in hiphil contra morē illius
 coniugationis: nam solū in kal quiesce
 re consueuit. Vnde regulariter אובירה
 scribi deberet. Sic Hosee ii. ראט אליר
 אובירל pro אאבירל faciam cōsumere.

Veniunt autē sic ad uitandum cōcursum
 duorum alephin. Alij dicūt esse ביצוני
 de kal fœm. gen. & quod hirec sub ain
 ponatur pro zere, iuxta formam אפה
 גורלי תומיר Psal. 16. ubi Tomich pro
 תומר legitur. Sic אובירה pro אברה

Verū hoc mihi non probatur: quia tunc
 necesse esset אברה habere accentum
 milra, iuxta illud pondus אה בוטרה
 הברמים Cant. i. alioquin cum accentu
 millel erit mas. ut est illud simile תנור

Miskal, id
 est, pondus:
 & capitur
 pro forma.

בוערה

בוֹעֶרֶת Hofee 7. quemadmodum etiam
differui in libro electo, oratione 3. elemē
to octauo.

חִבֵּר Gen. 42. Sunt q̄ uolunt hāc
dictionē esse imperatiui mo
di sing. numeri de coniugat. hiphil, suplē
te aleph locum he coniugat. illius, ut sit
idem quod **חִבֵּר** iuxta similem formā
חִשְׁלֵךְ Alij autē dicunt esse fut. tempo
ris primæ p̄sonæ coniugat. hiphil, iuxta
formam similem **חִשְׁלֵךְ** proijciam. Sunt
rursum alij qui uolūt esse dictionem cō
positam ex **חִב** & **רֵר** de quorum nu
mero est R. Sal. Iarhij.

חִבֵּלְתִּי Isaia 63. Componitur
dictio ista ex **חִבֵּל**
prima persona singul. futuri temporis,
& ex **חִבֵּלְתִּי** prima persona sing. præ
teriti de coniugat. kal: tam & si alij dicāt
aleph primum stare loco he, ut sit idem
quod **חִבֵּלְתִּי** in præterito hiphil.

COMPOSITIONIS.

אֶרֶשׁ Isa. 28. יֶרֶשְׁבוּ אֶרֶשׁ trituro
turando trituro abiturabit eum. Est
autē אֶרֶשׁ infinitiui modi de quiescens
tibus in ain cū adiectione aleph, quod
tamen fit præter morem infinitiuorū.

Inuenitur quidem cum nominibus, ut
אֶסוּר שֶׁמֶן urceolus olei: 4. Reg. 4. pū
ctato uau cū surec: at אֶרֶשׁ habet holē,
& cōponitur ex infinitiuo & nomine.
Holem gerit similitudinē infinitiui, & a
leph adiectitia litera præ se fert formā
nominis.

אֶחָבָה Hof. 10. & uenit iuxta for
mā אֶחָבָה אֶחָבָה אֶחָבָה
אֶחָבָה Mich. 7. Sunt autē
benonijm scem. gen. ex quiescentibus pe
aleph de coniugat. kal. & scribuntur ab
solute sic אֶחָבָה amatrix, & אֶחָבָה
inimica.

אֶחָבָה Hof. 11. ubi sic habetur אֶחָבָה
אֶחָבָה אֶחָבָה Potest autē
dici

dici quod sit eiusdem cum אָבִיר de q̄
 supra diximus formæ, & אָט erit nomē
 idem quod נָחָה significans, iuxta illud
 3. Regū 21. וַיִּחַלֵּךְ אָט & ambulauit
 quiete seu leniter. Alij autē uolunt esse
 nomen, sicut אֹבֶל שָׂרָה הָעִיר Gen.
 42. iuxta formam istā וָאָה אֹפִיר וָאָה
 הַיָּלֵחַ Gen. 10. & tunc necesse erit אָט
 esse primam personā fut. de coniugat.
 hiphil ab אָטָה Et huic opinioni sub/
 scribit R. Salomon.

אִמְלֵל Nah. 1. אִמְלֵל בְּשֵׁן וּבְרַמֵּל
 אִמְלֵל יצחק Et Ioelis 1.

Utrinq̄ est præteritū passiuum kofed
 seu daggestatum: & duplicatur in eo la/
 medpoal, sicut & hic duplicari inuenit̄
 אִמְלֵל אִמְלֵל Ezech. 28. Pathantur autem
 more præteritorū. Sed שְׂרַמַת הַשְּׁבֹתָה
 אִמְלֵל Isa. 17. cum kamez, est nomē for/
 male seu adiectiuū loco benoni. Sic q̄q̄
 אִמְלֵל אִמְלֵל אִמְלֵל P̄sal. 7. punctari deberet

B b 5 cum

COMPOSITIONIS.

cum kamez, quū sit Toar seu formale,
 indicante id dictione אָנִי Venit ergo
 patha pro kamez. Dicunt tamen alij q̄
 sit præteritū, sicut & simile inuenit' Ezech.
 9. וְנִשְׂאָר אָנִי de quo mentionem fa-
 ciam suo loco.

אָרַח Est hæc dictio eiusdem formæ
 אָרַח cum אָרַח לִי utrunq̄ Num.
 22. Et sunt imperatiui modi sing. numeri
 de coniugat. kal, ex habentibus duplici-
 tatem cum superaddito he: unde taliter
 integre scribuntur אָרַח אָרַח male-
 dic, execrare: iuxta formam, אָרַח אָרַח cu-
 stodi, אָרַח אָרַח recordare: & cadit ex mo-
 re una litera, tam & si adhuc regulariter
 scribendum esset אָרַח אָרַח cum אָרַח se-
 quente dages. Verum quia res non est
 capax puncti dages, dilatatur aleph ne
 rapiatur cum Res. Sic quoq̄ dignū fo-
 ret scribi אָרַח אָרַח daggestato beth: ue-
 rum loco eius utimur protractione ka-
 mez,

LIBER

mez tam & si beth post ipsum nō ueniat
 at raphata seu lenis, ut in istis zain uenit
 וַיֵּר וְגַיִת &c. Alij dicunt אֶרֶה impati-
 uum esse piel, & si aliam haberet literam
 q̄ Res daggestaret. Integrum eius est
 אֶרֶה iuxta formā נֶאֱלֵי סִפְרָה נֶאֱלֵי Nar-
 ra queso mihi: 4. Reg. 8. Sunt item alij
 qui dicunt אֶרֶה & קֶבֶח habere simile
 formam cum הֶבֶח quæ scribi deberēt
 אֶרֶה הֶבֶח קֶבֶח iuxta formam גֶּשֶׁח
 appropinqua: Gen. 27. unde אֶרֶה pro
 radice habet נֶאֱרֵר de quo legit Mal. 3.
 בְּמִאֲרֶה אֶתְּם נֶאֱרִים In maledictione
 uos maledicti estis. Sic קֶבֶח pro radice
 habet נֶקֶב de q̄ Num. 24. וְנִקְבַּ שֵׁם
 יְיָ מוֹת יוֹמָת Et qui maledicit nomen
 domini, morte moriatur.

אֶרֶר וְיָמַעְתִּי Isa. 16. Ine-
 briabo te lachrima mea: p
 quo regulariter אֶרֶר dicendum esset א
 רֶר licet & sic integre ueniat: nam iod
 stat

COMPOSITIONIS.

Stat loco uau ainpoal, & uau loco he-lamed poal quæ tamen potius mutari debuerat in iod, ut sit hoc suum regulare אַרְיִן. At propter concursum duorum iodin unum mutatur in uau, dicemusq; אַרְיִן punctato iod cum schæua & uau cum zere. Verum kamezatur iod quum sit millel, & uau habet sægol iuxta morē pauſæ, ubi accētus retinet, habetq; duo pastin אַרְיִן hoc est, duas uirgulas super Res & uau sinistram uersus conſurgentes, atq; sic erit primæ personæ fut. temporis expreſſo lamedpoal, licet cōmutatis literis, cū pronomine secundæ personæ de quiescentibus lamed, cuius radix רָחַם est.

אֲרוּמִים עֲתָה אֲנִישָׂא Isa. 33. אֲרוּמִים
 .. Erigar, nunc eleuabor. Secundum aliquorū opinionem eius integrum est אֲרוּמִים ut sit hithpael ex quiescentibus Ain, iuxta formam אֲתַבּוּן
 Porro

LIBER

Porro zere sub aleph includit dages, qđ
 in Res repræsentare deberet literā Tau
 ad hithpaël requisitam. Vel potest dici
 quod sit hithpaël ex duplicatis: nam si-
 gnificatum exaltationis inuenit̃ in dua-
 bus his radicibus רוּם וְרָמַם. Alij di-
 cunt quod sit futurum niphāl, idē signi-
 ficans qđ אֲרַמֵּם eleuabor: & zere sub
 aleph repræsentet nun passiuū, Res ue-
 ro cum holem & litera duplicitalis ueni-
 at iuxta modū defectiuorū in duplicita-
 te, ut sunt יָרוּם יָרוּם & similia.

אֲשַׁתּוֹלַלְךָ Psal. 76. In prædā
 ponitur loco he, sicut & hic אֲנִי אֲשַׁתּוֹלַלְךָ
 Est autem præsens uocabulū tertiæ per-
 sonæ plur. præteriti temporis de coniu-
 gat. hithpaël: & ex uerbis secundam du-
 plicantibus. Præponit̃ quoq; in eo pe-
 poal literæ Tau hithpaëlicæ secundum
 morem literarū הַשְׁרִיקָה hoc est, sibi
 lantium

COMPOSITIONIS.

lantium in sua expressione. Cæterum radix eius est שלל

אֶשְׁתוּבַנִּי Exacuent: Psal. 73. Hic aleph ponitur loco he: & est tertia psona sing. præteriti hiphil: & est sensus: quilibet מִבְּלִיּוֹתַי הֶשְׁתוּבַנִּי ex renibus meis exacutus est. Verum tunc oportebit dicere quod בליות sit de numero nominū uenientiū in mas. & foem: gen. & est proprietas 13. nominū ut scripsimus in capitulo המרות

אֶתְקַבֵּל Jer. 22. בִּי מִשְׁם אֶתְקַבֵּל Quia inde euellam te. Ad huius perfectionem requiritur nun, ut אֶתְקַבֵּל & est futurū kal primæ psonæ ex defectiuis pe nun, cui⁹ radix est קָבַל Porro dages in Tau indicat defectum nun pepoal: nun uero posterius est litera addititia. Cæterum omne Caph finale pronominale daggestatur, qñ nun litera supaddita deuoratur: ut וַיִּתְקַבֵּל Et misereatur

LIBER

misereatur tui: Numeri 6. אֲשֶׁר אֶרְאֶךָ
 Quam ostendā tibi. Gen. 12. quæ sic scri-
 bi deberent וַיִּהְיֶנּוּ אֲרָאָךְ uerum nō
 contingit hoc nisi in pausa. Et si dicas,
 quare daggestat Caph in אַתְּקֶנָּךְ quū
 nun litera addititia expresse ponat: Re-
 spondeo quod dages illud est leue, quū
 ueniat post scheua, nec indicat defectū
 aliquem, sed in pausa ponitur elegantia
 gratia: de quo & non nihil scripsimus in
 cap. Cantici, cantico quinto.

Sequitur litera Beth.

בחלו ברו עלי ראשי Job 29. בחלו
 Dum illustraret ipse lucernā
 suam super caput meum. In finitius est
 de duplicatis kal cum affixo tertiæ plo-
 næ: & punctatur in defectu duplicitationis,
 perinde ac si integre בחללו scriberetur,
 iuxta formam ובפתחו עמור Et ut a-
 peruit

COMPOSITIONIS.

peruit ipse, steterunt: Nehem. 8. Alij arguunt esse infinitiuum hiphil, cuius regulare putant esse בהלו sed propter concursum duorum hehin abijci aiunt he radicale, & promoueri motionē hirec sub he coniugat. Porro absq; affixo sic scribitur בהל in forma בהסב Radix ei⁹ est הלל quam & Job 31. inuenies

בהררם שׁעיר Gen. 14. בהררם
 In colendo eos montem Seir. Est autē Infinitiuus piel daggestatus, iuxta formam בהררם אליו In loquendo eos ad ipsum: Gen. 50. Sic enim sentit Ra. Aben Ezra. Ad quod ego. Si uerum diceret necesse esset literā he punctari cū kamez pro suppletionē dages cuius Res non est capax. Vnde probabilius dici potest quod sit noimen, & hic sit sensus בהררם שלהם in mōte suo: à quo deriuatur הרר cum sex punctis, de quo dicimus בהררם sicut de ארץ terra, בארצם

LIBER

בְּאַרְצָם in terra sua uel eorū. Nec oportet primum Res signari cum —: cum alioqui duæ literæ similes illud habeant iudicium q̄ sub prima scheua legatur, ut annotauimus in cap. Cantici, cant. 12.

בְּהִשָּׁמָה Le. 26. **בְּהִשָּׁמָה** Dum desolaturab eis.

Et transponuntur in eo uocales: nam sic regulariter scribitur **בְּהִשָּׁמָה** sicut & ibidem scribitur **בְּהִשָּׁמָה** **בְּלִי יְמֵי הַשָּׁמָה** Omnis diebus uastationis. Est igitur Infinitiuus Hophal ex uerbis duplicitatis cū additione he, sine quo sic scribitur **בְּהִשָּׁמָה**. Secundū alios uero, he est affixū fœm. dignum quod cum mappic signaretur. Sic enim & in alijs locis inuenitur he lenē, quod tamē mappic habere deberet.

בְּמִיִּצְאֵכֶם In inueniendō uos: Gen. 32. quod tamē sic scribi deberet **בְּמִיִּצְאֵכֶם** iuxta formā **בְּשִׁמְעֵכֶם** In audiendō uos. Est autem

. Cc Infinitiu

COMPOSITIONIS.

Infinitiuus kal cum affixo secundæ per-
sonæ ex habentibus aleph, uenitq̃ ho-
lem loco hatephkamez, ut fieri cōsueuit
multis in locis. Porro zade habet patha
ad dilatandū, seu ut spatium præstetur
ipsi aleph, quū sit litera gutturalis.

Sequitur litera Gimel

גְּאֵלִי Nehe. 13. חֲבֹהֶהָ Vio
lantes sacerdotiū. In constru.
uenit iuxta formam **תְּאֵמִי צְבִיָּה** Ge-
melli capræ: Cant. 5. Sic quoque **אֶהְלִי**
אֵרוֹם Tabernacula ædom: Psalmo 83.
Inde **גְּאֵלִים תְּאֵמִים** iuxta formam
אֶשְׂיבֶךָ בְּאֶהְלִים Ponam te in taber-
naculis: Hosee 12. Et deriuantur à **גֵּאֵל**
תָּאֵם cum patha. Est autem formale.

גְּנָבָתִי Gen. 31. וְגֵנְבָתִי יוֹם וְגֵנְבָתִי
לִילָה Furtum seu furto
ablatū

LIBER

ablatū per diem, & furto ablatum nocte, subaudi, ego persolui. Est autē iod in eis superaddita litera, aut certe gentilitia: ut מִלֵּאֲתֵי מִשְׁפָּט Plena iudicio: Isaia 1. Ac si diceret גְּנוּבַת יוֹם וּגְנוּבַת לַיְלָה Furtum diei & furtum noctis. Et est paul kal foem. gen. in construct. secundum huius formam בְּעֵלָה בְּעַל Maritata uiri: Genesis 20. Si autem quis iod pronomen esse contendere uellet, dicendū esset גְּנוּבַתִּי kamezato beth.

Sequitur litera Daleth.

דָּחַ וְלֹא יִזְכְּלוּ קוֹם Psal. 36. דָּחַ
 Præcipitati sunt nec poterunt
 surgere. In quibusdā libris habet accen-
 tum millel, & tunc erit ptm kal in tertia
 plur. de quiescentibus ain, atq; ex ordine
 מִח טוֹבוֹ אֲחֵלִיךָ iuxta formam
 Cc 2 Quam

COMPOSITIONIS.

Quàm pulchra sunt tentoria tua: Num.
24. In alijs aut libris habet milra, & tunc
erit p̄teritum pual ex quiescentibus la/
med, iuxta illud רָחַק רָחַק Impellē/
do impulisti me: Psal. 117. Impedit autē
heth quod nō scribit רָחַק cum dages.

Sequitur litera He.

בְּאֶשֶׁר הוֹצָה מִן חוּגָה 2. Reg. 20. חוּגָה
חֹמְסִילָה Ut amotus est de
uia. Ptm̄ tertiæ personæ de coniugat.
pual, cuius radix est חָגָה de q̄ & Pro/
uerb. 25. הָגוּ סִיגִים מִבֶּסֶת Aufer rubi
gines de argento. Alij dicunt esse ptm̄
hophāl de quiescentibus in extremitati/
bus, ut sit radix eius יָגָה & exponunt
בְּאֶשֶׁר הוֹסֵר

חֲרִשְׁנָה מִחֵלֶב Isaiæ 34. חֲרִשְׁנָה
Pinguēfacta à lacte. p̄
teritum hophal tertiæ p̄sonæ fœm. cō/
positum

LIBER

positum cum Hithpael iuxta formam,
 אֲחֵרֵי אֲשֶׁר הִטְמֵאתָ Posteaq̄ polluta
 est: Deut. 24. & ibi declarabo ea.

הַחִימִיר Jer. 2. חִימִיר גּוֹי אֱלֹהִים
 Num mutauit gens de-
 os: & ibidem, וְעַמִּי הִימַר בְּבוֹרִי Et
 populus meus mutauit gloriam meam.
 Vbi **הַחִימִיר** est dictio composita ex
 duabus radicibus: Primo ex יָמַר unde
 & iod scribitur post he coniugat. De q̄
 etiam וּבְבוֹרֵם הַחִימִיר Est autem
 חִימִיר iuxta formam חִיטִּיב Secun-
 do ex radice חִמַּר à quo חִמּוּרָה com-
 mutatio. Et est חִמִּיר conforme uerbo
 חִקִּים Porro hæc est grammatica eius
 ratio: He est quæsitium admirationis
 cum præterito tertiæ personæ hiphil, &
 componitur ex quiescentibus pe & quie-
 scentibus ain.

חִלְבַּר Isa. 1. רָחַצוּ חִלְבַּר Lauamini,
 mundi sitis: qd' sic scribi oportet

Cc 3 tebat

COMPOSITIONIS.

tebat דָּוָד nam hæc est norma hithpael quando pepoal est zain. Verū hic dages quod Caph possidet, repræsentat daleth literam, tam & si Caph quoq; ratione cōiugationis exigat dages. Vnde ubicunq; deuoratur daleth, sequens dages duo exercet officia: nā repræsentat defectum daleth, & est signum coniugationis. Dicunt præterea q; dages quod est in zain non repræsentet defectū aliquem, sed tantum disponit lectionem, nam incōueniens esset si Caph dageffaretur & non zain. Ita quidam Grammaticorum sentiunt: uerum hæc mihi non probantur, quod ueniant in ista dictiōe tot extraneitates, hoc est, quod dages posterius duas significet res, & dages quod est in zain nullum repræsentet defectum. Melius igitur dicitur quod uerbum hoc sit ex duplicatis habens דָּבַד pro radice, hic existens imperatiui modi

de

LIBER

de coniugatione niphah, & dages quod est in zain signet defectum nun passiuæ literæ: dages uero in Caph suppleat defectum duplicitatis. Ego opinionē meā scripsi in libro electo, oratione 2. elemento 4. uide ibi.

בְּלִי מִבְּרִיָּה Threnor. 1. חֲדַלְדָּה
 חֲדַלְדָּה Omnes glorificantes eam, spreuerunt eam. Habet hoc uocabulū dages præter rationem, & est similis formæ cum חֲסִיחוּר & ibi declarabo ipsum.

חֲחַבְּתָה Ios. 6. חֲחַבְּתָה אֵת
 חֲחַבְּתָה Abscondit nuncios. Præteritū hiphl scem. gen. tertiæ psonæ. Alij dicunt quod habeat duplex signum scem. gen. ad denotandum excessum occultationis. Cui simile est נִפְלְאָתָה אֶהְבֶּתְךָ Mirabilis dilectio tua: 2. Reg. 1. quasi diceret, mira atq; mira. Sic nomina quandoq; ueniunt cū

Cc 4 duobus

COMPOSITIONIS.

duobus signis scem. gen. ut עֲזָרָה aux-
 xilium, יְשׁוּעָה salus & similia. Sunt
 rursus alij q dicunt חֲבָאֵה וְנִפְלְאָה
 esse composita ex duabus radicibus, de
 habentibus aleph, & de quiescentibus
 lamed, & utriusque lamed uenit cum
 pathah.

חֲחַרְלִיתִי אֵהּ Iudic. 9. חֲחַרְלִיתִי
 חֲחַרְלִיתִי רֵשְׁנִי Recessi à ping-
 uedie mea. In omnibus suis focis heth
 habet hateph kamez p hateph sægol,
 idq; pro decore. Est autem præteritum
 hiphil, & fuerat sic scribendū חֲחַרְלִיתִי
 iuxta formam חֲחַרְלִיתִי cibauit. Alij uo-
 lunt quod sit futurum coniugat. hophal
 & sægol sub he sit loco kamez dilatatis,
 & sit scribendū חֲחַרְלִיתִי sicut חֲחַלִּיתִי
 Porro אֵהּ capitur pro אֵהּ de. Et nisi
 heth esset gutturalis punctaretur sic חֲ
 חֲחַרְלִיתִי iuxta miskal seu pondus חֲ
 חֲשִׁבְתִּי

חחל

חחל Ezec.20. לבלתי חחל Infinitiuus de coniugat.niphal, ex
 habentibus duplicitatem:& nisi heth es-
 set expers dages,fortificaretur iuxta for-
 mam **חחל** dissoluendo dissolue-
 tur:2.Reg.16. Alij dicunt quod sit Infini-
 tiuus hiphil, & he litera coniugationis
 punctetur cum kamez paruo, loco ka-
 mez magni:& dignū esset sic scribi **חחל**
 iuxta miskal seu formam **חחל**

חחשו 4.Reg.2. גם אני ירעהו Etiam ego noui,ta-
 cuerunt.Præteritum hiphil iuxta miskal
חחלו Coeperunt principes:Hos-
 see 7. Et expositio illius sententiæ est, q̄
 posteaquam loquutus est eis, **חחשו**
 perus, **חחשו** tunc siluerunt. Cæterum
 ali j uolunt quod sit plurale imperatiui
 de coniugat.hiphil, ueniens cum patha
 paruo & hateph sægol,pro patha mag-
 no & hateph patha,ut sit hoc suū regu-
 lare

COMPOSITIONIS.

lare הָשִׁיב iuxta formã העלו addu-
xerūt, & habet חָשָׁב radicem de quie-
scentibus in lamed.

אֲחֵרֵי אֲשֶׁר Deut.24. חָטְמוּתָהּ
חָטְמוּתָהּ Posteaquam
polluta est. Componitur dictio ista ex
cōiugat.hophal & hithpael. Nã si esset
solum de coniugat.hophal, dicendū fu-
isset חָטְמוּתָהּ Et si solum de hithpael,
חָטְמוּתָהּ uel חָטְמוּתָהּ daggestato pe,
ad exprimendum Tau coniugationis li-
teram deuoratã. Dages uero quod ha-
bet ain, est ratione coniugationis, quod
omne hithpael pro signo habet. Modo
quũ חָטְמוּתָהּ inueniamus, cōstat quod
componat̃ ex utroq;. Porro extra pau-
sam scribimus חָטְמוּתָהּ mem cū sche-
ua signato. Et sic quoq; componitur di-
ctio חָטְמוּתָהּ ut supra loco suo quoq;
meminimus.

חִיבָרָר

LIBER

הַחֲבֵרָה Num sociabit' tibi: Psal
 mo 94. Futurum de cō-
 iugat. pual ex daggeffatis, tam & si ad al-
 leuiationem eius abiectū sit dages: nam
 perinde est ac si diceres **הַחֲבֵרָה עִמָּךְ**
 Nunquid sociabitur tecum. Non enim
 adhærent pronomina peulim ipsis seu
 etiam uerbis absolutis nisi isto modo.
 Porro secundum opinionē Grammati-
 corum ponentium quadratā coniugati-
 onem, erit quoq; hæc dictio de ea con-
 iugat. & scribetur sic **הַחֲבֵרָה** uerū iam
 confutata est à nobis hæc eorum opinio
 in oratione 2. elemento 8.

עַל חִירוֹת הוּא Nehe. 12. **הַחֲבֵרָה**
 וְאֶחָיו Sup hymnos ipse
 & fratres eius: sic enim ibi habet nostra
 translatio. Est igitur nomen. Tamen se-
 cundum alios est Infinitiuus hiphil ex
 gescentibus in extremitatibus, cuius ra-
 dix est **יִרָה** & habet regulariter in ma-
 kor

COMPOSITIONIS.

kor לְחִירָה iuxta illud לְחִירָה טוב
 לְיִי Bonū est cōfiteri dñō: Psal. 93. Ver
 nit aut̄ iod cum dages loco quiescentis,
 sicut dages in אֶל נוֹלְרוּ לְהַרְפָּא Isti
 nati sunt ipsi harapha: i. Paralip. 20. non
 obstante q̄ expresse ponitur iod, sic em̄
 & uau ponit̄ in נוֹלְרוּ quæ est pepoal.
 Ego quidem concedo quod daggeset̄
 lamed ob defectū pepoal: at multo cō
 uenientius mihi uideretur dicendum q̄
 dages in iod לְחִירָה sit ad ornatum le
 ctionis, nec habet similitudinē cum uau
 in נוֹלְרוּ nam licet uau scribatur non ta
 men legit̄, unde est quasi non esset: sed
 iod לְחִירָה legitur. Qua propter si caru
 iss̄et puncto dages, nihil extranei habu
 iss̄et hæc dictio, nec eguiss̄et declaratiōe.
 חִיטָב בְּעֵינַי יְיָ, Leuitici. 10. חִיטָב
 Num placebit in oculis dñi.
 Sunt qui dicunt literam he esse לְחִימָה
 hoc est, admiratiuam seu quæsitiuam:
 alij

LIBER

alij aut uolunt eā esse לְיָדָה emphati-
cā seu demonstratiuā, & utroq; modo di-
ctio ipsa erit irregularis: Nam si he est
quæsitium, debuit punctari cum -- &
ipsum sequi litera lenis, ut תִּשְׁמֹר nū
custodiet: Si aut est indicatiuū, erit ite-
rum extraneū, quia nunq̄ uenit he indi-
catium iuxta futurum.

חֶבֶס Lotus: Leuit. 13. Dicitio hæc
cōponit̄ ex hophal & hith-
paël, & est makor. Quod si esset tota ex
hophal, sic fuerat scribenda חֶבֶס או
חֶבֶס iuxta formā תְּמַלֵּחַ לא תְּמַלֵּחַ
& saliendo non es salita: Ezech. 16. Sunt
autē -- & kybuz fratres. Quod si ex so-
lo hithpaël fuisset, scriptū fuisset חֶבֶס
uel חֶבֶס De quo & in חֶטְמָאח non
nihil annotauimus.

תְּמַסִּיר Iosue 14. תְּמַסִּיר אֶת לֵב
תְּמַסִּיר העם Dissoluerūt cor po-
puli. Ptm̄ est in hiphil, qđ sic scribi de-
buerat

COMPOSITIONIS.

buerat **הזנה הונר** iuxta formā
 Fornicando fornicati sunt: Hosee 4. Et
 uenit cum iod iuxta ritum **הארמי** Sy-
 riacū, **אשתיו חמרה** Biberūt uinum:
 Dan. 5. Et **ורמיז לגו אחז** Et proiece-
 runt in medium fornacis: Dan. 3. Porro
 alij dicunt q̄ **המסיו** sit p̄teritū
 hoc est, tertiæ personæ iuxta formam
הפקיר & quod uau sit loco he lamed
 poal, atq; radix eius sit **מיסה** Iod uero
 hic habeat suum consuetum protractio-
 nis officium, qđ in hiphil semp̄ habet.

הנחמיו Isa. 57. **הנחמיו באלים**
הנחמיו Feruefacti in dijs. Et
 est benoni niphāl ex defectiuis pe iod:
 cuius radix est **יהם** cui simile est illud
 Mal. 3. **אתם נארים** Vos maledicti.
 Nam defectiua pe iod & defectiua pe
 nun similia sunt, ut declarauī in Gram-
 matica, orat. 2. elemen. 6. Porro protra-
 ctio zere est ad expressionem iod radi-
 calis

LIBER

Differūt pe iōd deficiēs & pe iōd quiescens. calis literæ deficientis. Quod si esset ex quiescētibus pe iōd, scriberet **הַבְּחִמִּים** iuxta formam **הַבְּעִירִים**

חורו Isa. 5. **חורו וחוגו** Concepserunt & meditati sunt. Sunt q̄ dicunt utrunq̄ esse makor de coniugat. kal, ex quiescentibus lamed, quorum radices sunt **הָרָה הָגָה** Holem uero qd̄ est iuxta he, stat loco kamez: nam sic scribi debuerat **הָרָה עִמָּל** cōcipiēdo laborem, ut etiam in eodem capite inuenit̄. Idē iudicium est de **חָגוּ & חוּגוּ** Alij uero dicunt **חורו** esse makor de coniugat. hiphil, ex quiescentibus in extremitatibus, ut sit radix eius **יָרָה** sed **וחוגו** sit adhuc de kal, à radice **הָגָה** & ueniat cum holem propter combinationē quā habet cum **חורו** quemadmodū & alias dictiones licet inuenire, quæ propter solam combinationem nonnihil de suo iure amittunt: ut **צִאֲנָה וּרְאֲנָה** Exite & uidete:

COMPOSITIONIS.

uidete: Cant. 3. ubi scribi debuerat **צאנה**
iuxta miskal **לבנה** uenite, nisi copula-
tio cum **ראנה** ut diximus obstitisset.

חרומו Numeri 16. **חרומו** **מתוך** **הערה** Sepamini de me-
dio congregationis. Imperatiuus est de
cōiugat. hithpael uel niphal: cuius radix
est **רום** uel **רמם** queadmodum etiā
scripsi in dictione **ארמם** nam idem est
utriusq; iudicium.

חשבוני Iud. 8. **באהלים**
חשבוני Habitantiū in taberna-
culis. Non est dictio in tota scriptura q̄
sit usq; adeo irregularis ut ista: Nam ex-
orbitat triplici uia. Primo quod he indi-
catuum scribitur cum dictione constru-
ctiua. Secundo quod ipsa constructiue
mox præcedit beth seruilem literā, quū
sic scribi debuisset **חשבוני** **באהלים** Ter-
tio, quia **שבן** est uerbū absolutum &
non cōsueuit habere paul, queadmodū
scripsi

scripsi in libro electo, orat. 1. elemen. 2.

בְּל יָמֵי הַשְּׁבוּעָה Le. 26. תְּשַׁבְּתָה

תְּשַׁבְּתָה *תְּשַׁבְּתָה* Omnibus die-
bus desolationis quiescet. Est autē ma-
kor de coniugat. hophal cū affixo scem.
tam & si he careat puncto mappic, qua-
lia & alia multa inueniuntur quæ in ת
מסורה enumerantur. Vel potest dici
q̄ he sit litera addititia, sine qua scriben-
dum est תְּשַׁבְּתָה uel תְּשַׁבְּתָה daggestato
schin propter defectū duplicitatis: Nā
radix eius est תְּשַׁבְּתָה Et licet non sit cō-
suetudo quod dages aliquid repræsen-
tet post se, tamen quando in posteriori
litera non habet locum, non admodum
refert si ponatur in pepoal. Hic autē pro-
pter adiectionē he, est locus ipsi dages,
quum in mem recipi possit. Et quamq̄
dages quod est in schin non abiiciatur,
nihilominus legi potest תְּשַׁבְּתָה ac si
schin rapharetur.

*Dages po-
test signare
defectum se-
quentem.*

D d תְּשַׁבְּתָה

COMPOSITIONIS.

הִתְפַּקְרוּ 3.Regum 20. הִתְפַּקְרוּ
 וּבִלְבָבוֹ Numerati sūt
 & parati. Et Nu. 1. לֹא הִתְפַּקְרוּ בְּתוֹכֵם
 Non numerati sunt in medio eorum.
 Stat itaq; in tertia plur. præteriti pfecti,
 de coniugat. hophal, habēs admixtam
 coniugationem hithpael. Nam in solo
 hophal dicendum erat הִפְקִירוּ Et in so
 lo hithpael הִתְפַּקְרוּ he cum hirec: hic
 autem cōponitur ex utroq;.

Sequitur litera Vau.

מִתַּר הָאֵל הַיָּם Ezech. 28. וְאֶבְרָךְ
 וְאֶבְרָךְ De monte dei &
 disperdam te. Futurum de cōiugat. piel.
 Deficit autem aleph litera fut. nam quæ
 expresse scribitur est pepoal. Vnde inte
 grum suum hoc erit וְאֶבְרָךְ secundū
 וְאֶלְפֵי הַכֶּמֶת Et docebo te sa
 pientiam

LIBER

pientiam: Job 34. & est de coniugat. piel
 daggestata, ut diximus. Alij uero dicunt
 q̄ per hoc non satis explorata sit Grā-
 matica eius ratio. Nam piel perpetuo
 daggestatur: & quiescentia in pe, & item
 quiescentia in Ain sunt in piel integra,
 nec potest dages unum instaurare defe-
 ctum literæ, & gerere officium quod ha-
 bet in coniugat. piel, quū dages unum
 nunq̄ representet duas res, ut scripsi in
 libro electo, orat. 2. elemen. 5. Vnde me-
 lius dicitur q̄ וְאָבִירָה sit futurū hiphil,
 idem scilicet quod וְאָבִירָה & deuo-
 retur aleph pepoal ui ipsius dages, quē
 admodū simile habet 3. Reg. 5. מִבּוֹלֵת
 לְבֵיתוֹ Escam domui suæ, idem quod
 מִבּוֹלֵת

וְאֶמְאָסָא Hos. 4. וְאֶמְאָסָא
 מִבְּחַן לִי Et repa-
 bado te ne sacerdotio fungaris mihi. ubi
 aleph posterius est litera ociose sup̄

D d 2 addita

COMPOSITIONIS.

addita, sicut & hic וְנִאֲשַׁר אֲנִי Et re-
 lictus sum ego: Ezech. 9. Ego autem dico
 quod est dictio composita ex מֵאֵס &
 מֵסֵס Nam de מֵאֵס dicendum fuisset
 וְנִאֲמִיֵּסֶר Et de מֵסֵס integre וְנִאֲמִיֵּסֶר
 Venit itaq; aleph pro secundo samech,
 secundū q; uenit in וְנִאֲמִיֵּסֶר בְּמֵוּ מַיִם
 Liquefient ut aqua: Psalmo 38. loco sa-
 mech prioris.

וְאִסְעֵרִם Zach. 8. וְאִסְעֵרִם עַל
 Et disper-
 dam eos in omnes gentes. Compositū
 ex אִסְעֵרִם qd' est de kal, & ex אִסְעֵרִם
 quod est de piel. Alijs autē placet quod
 componat ex אִסְעֵרִם niphāl, ueniente
 zere loco dages, ut supra quoq; admo-
 nuim⁹ in dictiōe אִרְוִמִים & ex אִסְעֵרִם
 kal, & sit compositio ista ex duabus cō-
 iugat. absolutis: & mem pronomen tan-
 tum ualeat ut בָּם in eis, uel עִימָם cū
 eis, ut est iudicium pronominum in uer-
 bis

LIBER

bis stantibus in suis significatis. Verius
 tamen dicendum uideat, quod sit de kal
 idem significans quod וְאֶסְעֶרֶם Et ut
 habeat ain spaciū suum, punctatur pe
 cum kamez & ain cū hatephpatha. Sed
 & aleph punctatur cum zere ad protra
 hendū dictionē & plus prolongandū.

וְאֶסְעֶרֶם Et clamabo: 1. Regū 28.
 Sægol quod est sub a
 leph secūdo, stat loco kamez, iuxta mis
 kal אֲשֶׁמְרָה custodiam. Porro he est
 litera frustra superaddita. Est igitur fu
 turum kal.

וְאֶשְׁמְאִילָה Genesis deci
 mo tertio וְאִים
 וְאֶשְׁמְאִילָה Et si dextraueris &
 sinistrabo. Sunt qui radicem eius ponūt
 שְׁמִל Si ita est, erit dictio ipsa ualde ex
 tranea, quum litera mobilis inter duas
 radicales ponat. Sic quoq; Isa. 30. וְרִי
 אֶשְׁמְאִילָה Et quia sinistram tenebitis.

D d 3 Sic

COMPOSITIONIS.

Sic לריוש הרבר ad inquirendum
rem: ubi iod mobilis superaddit, ut de-
clarabo in loco suo. Præterea in omni-
bus locis ubi aleph quiescit, ponitur ip̄a
loco uau: & quemadmodū dicitur de ra-
dice תמל תמול sic conuenienter dicit̄
שמול de שמל nisi quod uau uertitur
in aleph, Alij aut̄ dicunt q̄ dictio ista sit
quatuor radicaliū literarū, & radix sua
sit שמל quod & pbabilius esse uidet̄.

Psalmo. 139. וְבַתְּקוֹמָמוֹר א

Et in insurgentibus contra te
fastidiū habebō. Adiectiuū cum additi-
one Tau, deriuatū à תקומים iuxta for-
mā תחולל De q̄ Isa. 51. שָׂרָה תְּחַלְּלֶנְכֶם
Sara genetrix uestra. Sunt tamē qui uo-
lunt idem esse quod וְבַתְּקוֹמָמוֹר &
dum cadit mem relinquitur motio sua
literæ ministeriali. Sic quoq̄ cadit mem
de לוֹצְצִים & de שׁוֹרְרֵי secundū ali-
quorum

quorū opinionem sed non secundū me
 am. Vnde dico q̄ istud mem ideo cadit
 ne sint quatuor literæ superadditæ in ca
 pite dictionis. Et est benoni plur. de con
 iugat. hithpael, ex quiescentibus ain.

לְרִיגוֹם רַבִּים Jerem. 16. וְרִיגוֹם

Ad piscatores
 multos & piscabuntur eos. Est uerbum
 hoc tertiæ p̄sonæ plur. præteriti de piel
 dagges. & iudicium eius est וְרִיגוֹם iod
 daggesato iuxta formā קִימוּ וְקִיבְלוּ
 Ester 9. Alij putant esse præteritum hi
 phil, quod perfecte sic scribendum erat
 וְהִרִיגוּם iuxta pondus וְהִקְמוּם Et ca
 dit he cōiugationis sicut cadit de בִּינְוִהוּ
 Intellexi in libris: Danielis 9.

וְהִאֲזִיחוּ Isaiæ 19. וְהִאֲזִיחוּ

Et amouerūt
 flumina: Aleph est litera superaddita:
 unde sensus eius est וְהִאֲזִיחוּ Præteritū
 hiphil plur. tertiæ personæ. Alij uolunt

D d 4 quod

COMPOSITIONIS.

quod hæc dictio ratiōe he sit Hebraica,
 & ratione aleph Aramica siue Syriaca;
 Nam Syri plerunq; utuntur aleph pro
 he: ut אשתיו חמרא Biberunt uinum:
 Dan. 5. Et אהבריה רוחי Succisus est
 spiritus meus: Daniel. 7. & similia. Sunt
 rursus alij dicentes he esse literam addi-
 titiã, & aleph locū tenere he hiphil, quē
 admodū etiã scripsi in dictiōe אגאלתי
 Tertio sunt qui dicūt he esse quæsitiuū,
 ut in simili אשיב אשיב Num reuer-
 tendo reuertar? Gen. 24. Sed propter
 concursum duorū hehin migrat he hi-
 phil in aleph, & saegol sub aleph uertit̃
 in hirec, ut cōmuniter fit quod iste pun-
 ctus capitur pro illo. Porro ego dico q̃
 istud non sit probabile, quum uau serui-
 lis nō accedat ad he quæsitium, quē ad-
 modū explicauī in capitulo seruitiorū.

רחורה תבצע Isaiæ 59. רחורה
 אפעה Et conculcatū cō-
 fouebit

LIBER

fouebit regulus: Vbi sægol ponitur pro kamez. Nam est paul de quiescentibus ain, cuius radix est זור He uero constituit scem. Simile וְלֵנָה בְּחֹךְ בֵּיתוֹ & mansit in medio domus eius: Zach. 4. Debuít igitur scribi וְחֹזְרָה iuxta mis/ kal חִיָּהּ שׁוֹמֵה fuit posita: 2. Reg. 13. וְחִטִּיבוֹתַי Ezec. 36. מְרַאשׁוֹתֵיבֶם Et be nefaciam plus q̄ primordijs uestris. Di cunt aliqui hanc dictionē componi ex duabus radicibus, nempe יטב & טוב Nam si ex solo יטב cōstitueretur, scri ptum fuisset וְחִטְבַּתַּי cuiusmodi legi mus: Jer. 1. חִיטְבַּת לְרֵאוֹת Bene egisti ut uideres. Et si à טוב tantū esset, sic di cendum fuisset וְחִתִּיבוֹתַי Nunc autē habet aliquid ab utraq; radice, & stat in præterito hiphil, tam & si uau mutet tē poris rationem. Alij autē dicunt quod sit tantum ex quiescentibus ain, & com/

D d   s   ponatur

COMPOSITIONIS.

ponatur ex duabus formis eiusdem conjugat. nempe ex הטיבותי & הטבותי nam istæ duæ formæ inveniuntur in his phil quiescentium in ain, ut declaravi in libro electo, orat. 2. elemen. 8.

והמבו בבל Job 24. וְהַמְבוּ יִקְפְּצוּ

Et deprimentur quasi omnes concludentur. Est præteritum hophal ex uerbis duplicitatis: cui simile est illud Psal. 106, וַיִּמְכוּ בְעֵינָם

Et depressi sunt propter iniquitatem suam: iuxta formam הוֹסִבוּ

Et nota quod dages aliquando anticipatur in primam litteram, ut וַיִּמְּו דֵּוֹתַי דֵּוֹתַי Deut. 34. Et וַיִּמְּו

Quiescent ut lapis: Exo. 15. & similia. Alij autem dicunt quod dages in illo loco

hac ratione ponatur quod radix uerbi sit נִמְּו

Nam habetur ex uerbis magistrorum nostrorum quod נִמְּו habeat formam נִמְּו & נִמְּו

Potest etiam dici quod nun in נִמְּו sit de conjugat. niphthal

LIBER

phal atq; de uerbis duplicitatis, sicut etiã
dicit בגוז attonsus, de ועבר at/
tonsi sunt & pertransibit: Nahum 1. Sic
לוגל à השמים בספר הגול Et com/
plicabuntur ut liber cœli: Isa. 34. De hoc
etiam scripsimus in libro electo orat. 2.
elemento 11.

והניחה שם על Zac. 5. והניחה
מבנתה Et collocata est
ibi super basim suam. Componitur hæc
dictio ex הניחה præterito hophal, &
הניחה præterito hiphil, hoc est, cõstat,
ex parente & prole, cuius radix est ינה

והפתיה Prouerb. 24. והפתיה
בשפתיו Et seducas cū
labijs tuis: Vbi iod ponit loco uau: nã
sic dici debuit הפתיה iuxta miskal ה
הסבות de cõiugat. hiphil, ex uerbis du/
plicitatis, cuius radix est פחה Alij di/
cunt quod he sit admiratiuũ seu quæsti/
uum, idem ualens quod אם quasi di/
ceret

COMPOSITIONIS.

ceret, וְאִם בָּתִּיתָ & si deceperis: Ex dag
 gessatis de radice בָּתַח & ex quiescenti-
 bus lamed: quam opinionē iam repro-
 bavi in dictione וְהִאֲזַנְיָחוּ

וְהוֹשִׁבוּתֵיכֶם Zachariæ deci-
 mo וְהוֹשִׁבוּתֵיכֶם

Et feci sedere eos quia mi-
 sertus sum eorū. Componit̄ hæc dictio
 ex וְהוֹשִׁבוּתֵיכֶם de quiescentibus in pe-
 iod, cuius scilicet radix est יָשַׁב & ex
 וְהוֹשִׁבוּתֵיכֶם de quiescentibus ain, cuius
 radix est שָׁוָה & significatur utrinque
 idem.

וְהִשְׁלַכְתֶּם Et proijcietis:
 Amos 4. Vo-

lunt idem esse quod וְהִשְׁלַכְתֶּם ut sit he
 in fine litera supaddita, & uerbū ipsum
 sit secunda p̄sona præteriti hiphil. Hæc
 opinio mihi nō probatur, nam nō solet
 he addititia litera aduenire præterito.

Vnde probabilius uidet̄ mihi dicendū
 quod

LIBER

quod sit dictio composita ex **הַשְׁלִיכָהּ**
 secunda p̄sona präteriti, & ex **הַשְׁלִיכָהּ**
 secunda persona plur. sc̄em. de coniuga-
 tione hiphil.

פָּנוּ אֵלַי וְהִשְׁבוּ Job 21. **רְחֹשׁוּ**
 Respiciate ad me & ob-
 stupefcite. Sunt libri in q̄bus schin dag-
 gessat̄, & tunc necesse est he habere ha-
 tephkamez, & est pt̄m hophal, de uer-
 bis duplicitatis. Hanc aut̄ duplicitatem
 significat dages in schin: mem autē dag-
 gessatur pro decore pausa: nam non est
 imperatiuus in coniugat. quæ nō recor-
 datur operationis suæ. In alijs aut̄ libris
 correctis schin non daggessatur, & tunc
 he exigit kamez latum, & erit imperati-
 uus hiphil. Porro schin pathatur loco
 zere: sicut **הָשִׁב אֶל תַּעֲרָה** Reuertendo
 ad uaginam suam: Eze. 21. Est enim idē
 quod **הָשִׁב** cum zere.

וְחִתּוּעֵשׂוּ

COMPOSITIONIS.

וְהִתְגַּעְעוּ וְהִתְחַלְלוּ Jer. 25. Et tu

multuati sunt, & infatuati sunt: uel tu
multuabuntur &c. Nam uau hic est cō
uersiuum: uerbū uero ipsum est de con
iugat. hithpael, compositū cū coniugat.
pual. In eadē forma inuenitur וְהִתְגַּעְעוּ
ut infra declarabitur. Ego tamen dico ꝑ
sic ueniat propter combinationem dicti
onis וְהִתְחַלְלוּ

וְהִתְשַׁטְטַנּוּ Et discurrete:

Jer. 49. Impe
ratiuus plur. foem. de coniugat. hithpael
ex quiescentibus ain: & esset iudicium su
um quod pepoal in hithpael antecede
ret literam tau, nisi lectionis difficultas
in וְהִתְשַׁטְטַנּוּ obsisteret. Nam quū
tau daggessetur & propterea æquiuale
at duobus mox sequētibus thettin, gra
uis esset dictionis ipsius prolatio: ideo
necesse est tau præuenire literā schin, nō
obstante

obstante quod schin est una ex literis si-
bilantibus, quæ solent Tau coniugat. p̄-
cedere. Verum iam in longum protraxi
declarationem huius dictionis in libro
מחלך à me ædito, & iam hic ter typis
excuso.

העירותי מצפון ויאה Isa. 45. **ויהי**
Excitavi ab aquilone & ueni-
et. Futurū est tertiæ p̄sonæ de coniugat.
kal, ex quiescentibus in extremitatibus,
cuius radix est **אה** Et uenit cum de-
fectu: nam sic integre scribit **יאה** un-
de **בסופה יאה** Ut turbo ueniet: Pro-
uerb. i. uel **יאה** quiescente aleph. unde
עריך תאה usq; ad te ueniet: Micb. 5.
Et possibile est q; etiam sic dicatur in re-
liquis futuri p̄sonis: ut **תאה תאה**
Vel nō dicit sic, nisi hoc modo, & id nō
sine litera uau, quemadmodum declara-
bimus in dictione **וירא** & in dicti-
one **ויהא**

ויהשו

COMPOSITIONIS.

גוער בים נַחֲשֹׁן Nahum i. **נִבְּשָׁהוּ** Increpans ma-
 re & exiccavit illud. Deficit iod futuri, nā
 iod quod expresse ponitur est pepoal.
 Alij tamen dicunt quod iod scriptū, sit
 iod futuri, & iod pepoal deficiat, quod
 magis uerum uidetur, quū radicales de-
 ficere soleant & non seruales. In priuati-
 one aut eius migrat motio eius ad iod
 futuri: nam sic fuerat dicendū **נִבְּשָׁהוּ**
 sed propter cōcursum duorū iodin defi-
 cit unum. Est aut uerbum ipsum de piel
 daggestato. Sunt rursus ali j qui negant
 hanc dictionē esse de piel, idēq; ea ratio-
 ne quam scripsimus in dictione **וַאֲבָרָה**
 unde probabilius dicendum uidetur q̄
 sit de hiphil, & scheua ponat loco hirec
 sicut hic **וַיִּרְרְבוּ אֶת לְשׁוֹנָם** Et tetende-
 runt linguam suā: Jeremiæ 9. Et **וַיִּרְבְּקוּ**
בְּלִשְׁתֵּימָם Et apprehenderūt Philistæi:
 1. Regum 31. ubi scribi debuerat **וַיִּרְרְיְבוּ**
 &

& וַיִּבְיָשׁוּ Sic hic וַיִּבְיָשׁוּ Et in perfectiōne sua וַיִּבְיָשׁוּ Daggeffatur aut beth propter iod literam radicalem deuorata: sicut & hic בֵּי אֲצוּק מַיִם quia effundam aquas: Isa. 44. Et בְּטָרִם Priusq̄ formarē te: Jer. 1. In quib⁹ omnibus dages est loco iod radicalis.

וַיִּגָּה Thren. 3. וַיִּגָּה בְּנֵי אִישׁ Et afflixit filios uiri. Grammatica huius dictionis est ut grammatica mox præcedētis וַיִּבְשׂוּ Vnde aliqui dicūt quod sic integre scribat וַיִּגָּה Alij autē quod sic וַיִּגָּה Est autem de quiescentibus in extremitatibus: nam radix eius est יָגַה Ego tamē uidi in multis libris scriptum וַיִּגָּה cum aleph in fine. Significat autem idem quod טעה

וַיִּדְּוּ אֲבָן בִּי Thren. 3. וַיִּדְּוּ אֲבָן בִּי Et iecerunt lapidem in me. Dispositio huius uocabuli non differt à mox præcedentibus. Sic etiam Ioelis 3. וַיִּדְּוּ אֲבָן בִּי Et Miserūt

COMPOSITIONIS.

Miserunt sortem: & ibi utranque simul
declarabo.

וַיִּהְיֶה Hanc dictionē unā cū וַיִּהְיֶה in-
uenies declaratam infra in di-
ctione וַיִּהְיֶה

וַיַּחַל Gen.8. שִׁבְעָה יָמִים וַיַּחַל
Et expectauit septem diebus.

Futurum de coniugat.piel, debuitq̄ sic
scribi וַיַּחַל Deficit autem iod litera
futuri, & quæ scribit̄ est pepoal, tam & si
aliḡ contrarium sentiant quod & proba-
bilis uidetur, ut iam scripsi in dictioni-
bus וַיִּבְשָׁחוּ & וַיִּגַּח Aliḡ aut̄ uolunt
q̄ sit hiphil ex quiescentibus ain, existēte
וַיַּחַל radice, cui simile est id Iud.3. וַיַּחַל
וַיִּשְׁבּוּ Et expectauerunt usq̄ ad cō-
fusionem: iuxta formam וַיִּשְׁבּוּ אֶת בָּל
וַיִּרְכֹּשׁ Et reduxit omnē substantiam:
Gen.14. Aliḡ dicunt quod sit idem quod
וַיַּחַל ut declarabimus postea: & ueniat
iuxta formam וַיִּבְלֵה בְּעֵלָה בְּוֶלְגָּה Et
defluximus

LIBER

defluximus quasi folium omnes nos:
Isaiæ 64. quod etiam declarabimus lo-
co suo.

וַיַּחַל עַר שְׁבַעַת Genes. 8. יָמִים Et expectauit usq̄
ad septem dies. Est hæc dictio futurum
niph'al iuxta formã יָרַח אוּ יָרַח Vel
iaciendo iacietur: Exo. 19. ubi in utroq̄
debuerat iod radicalis uerti in uau: nam
erat dicendum וַיַּחַל & יָרַח ut est ri-
tus quiescentium in pe iod. Secundum
alios uero וַיַּחַל est de coniugat. hith-
pa'el, & kamezatur iod præter illius con-
iugat. cõsuetudinem, & hoc propter he
& heth quæ nõ habent uirtutẽ recipien-
di dages, ut scripsi in Grammatica, orat.
2. elemento 2. Nec mireris quod iod non
uertit̃ in uau, quũ & alia multa talia sint
in hithpa'el ut scripsi in memorato loco
elemento 6.

Ec 2 וַיַּחַל

COMPOSITIONIS.

וַיַּחֲלֶקֶם 1. Paral. 23. **וַיַּחֲלֶקֶם** Et diuisit eos.

David in partes. Est hæc dictio futurū kal de pfectis. cum pronomine plur, Et debuit sic signari **וַיַּחֲלֶקֶם** iuxta formā **וַיַּעֲמִירֵם** iod cum patha magno & uer- titur in patha paruum, & ad maiorem heth dilatationē, uenit ipsum cū kamez magno pro patha magno.

וַיַּחֲמִינֵהּ Gen. 30. **וַיַּחֲמִינֵהּ** Et calefactæ sūt dum uenirent ad bibendū. Componit hæc dictio ex signo mascul. & ex signo fœm. Nam masculine tantū fuerat dicē dum **וַיַּחֲמִירֵהּ** & fœminine **וַיַּחֲמִינֵהּ** iuxta formam **וַיַּחֲלִינֵהּ**. Item secundum exceptionē **וַיַּשְׁרִינֵהּ חֲפָרוֹת** Et directe incedebant uaccæ: 1. Regum 6. Et **וַיַּעֲמִירֵנָהּ** Dan. 8. Tria hæc inueniuntur cū signis mas. & fœm.. Vnde dicunt in **אֲנִרְוֹגִיבֹוס** q̄ tres dictiões sunt **מִסֹּרֶת** hoc

Hoc est, semiuiri seu hermaphroditæ:
 Vna in lege, una in prophetis & una in
 xufim: & sunt illæ quas iam annotaui.
 Porro Grāmatica explanatio **וַיַּחֲמִינָה**
 est, q̄ est futurū scem. tertiæ p̄sonæ plur.
 compositū cum tertia plur. mas. de con-
 iugat. kal, & ex quiescentibus pe iod, cui-
 ius radix est **יָחַם** Caterum protractio
 zere est ad protractionē iod pepoal.

וַיַּבְּחִימוּ עֵי Numeri 14. **וַיַּבְּחִימוּ**
וַיַּבְּחִימוּ Et percusserūt
 eos usq; ad internicionem. Sic Deut. 1.
וַיַּבְּחִימוּ אֹתְכֶם Et percusserūt uos. Vtrū-
 q; est de coniugat. piel, ex defectiuis pe
 nun: & radix eorum est **נָבַח** Porro for-
 ma eorum integra est **וַיַּבְּחִימוּ וַיַּבְּחִימוּ**
 Sed ob occultationem pe, transfert mo-
 tio eius ad iod literā futuri. Sunt tamen
 alij qui dicunt q̄ sit futurum hiphil, & sit
 idem quod **וַיַּבְּחִימוּ** Nam scheua stat
 loco hirec sicut & hic **וַיַּרְבּוּ לְשׁוֹנִים** Et
 Ee 3 exten/

COMPOSITIONIS.

extenderunt linguā suam: Ier. 9. & simi-
 lia. Porro alij uolunt esse futurū de uer-
 bis duplicitatis, ut sit radix eius **בַּתָּה**
 Anticipatur aut in eo dages de ain poal
 in pepoal, sicut & hic **וַיִּקְרֹוּ** & **וַיִּתְּבוּ**
 &c. Debit enim scribi **וַיִּבְתּוּ** iuxta for-
 mam **וַיִּסְבוּ**

וַיִּוְלַדְתָּ בֵן Et gignes filiū: Iu-
 dicū 13. Dictio com-
 posita ex **וַיִּוְלַדְתָּ** benoni fœmin. & ex
וַיִּלְדָּתָּ p̄terito fœm. Est autem secundæ
 personæ de coniugat. kal. iuxta formam
וַיִּשְׁבַּתָּ בַּלְבָּנוֹת Sedisti in Libano: Ier.
 22. Et ibidem **וַיִּשְׁבַּתָּ עַל מַיִם** Habita-
 sti super aquas. Sunt tamen qui dicunt
 tria hæc esse benoni fœm. absq̄ ulla cō-
 positione: & habet ain poal patha mag-
 num p̄ patha paruo, & lamed poal ha-
 bet scheua pro sægol ad festināter pro-
 ferendū, quod in multis euenit dictioni-
 bus q̄ festinari possit: ut **וַיִּחַסְתָּ עַל**

וַיִּבְרִיחַ

LIBER

דְּבָרַי Ne adñcias ad uerba eius: Pro
 uerb. 30. Sic וַיִּשָּׁב מִמֶּנּוּ Num. 21. & si
 milia. Alij autem uolunt esse præteritū
 hiphil, ut sit idē quod וְהוֹלִיֵת & mu
 tatur he cōiugat. in iod, sicut & hic וָאֵת
 הַנְּעָרִים יוֹרְעָתִי 1. Reg. 21. quod tantū
 ualet ac הוֹרְעָתִי cognoscere seu scire fe
 ci scilicet pueros. Est adhuc & alia opi
 nio, quā tamē infra in יוֹרְעָתִי recitabo.

וַיִּסְבּוּ פְּנֵיהֶם Et uer
 רִיסְבּוּ terunt facies suas. Sic וַיִּסְבּוּ

וְאֵת אֲרוֹן Et reduxerunt arcam: 1. Reg. 5
 In utroque habet tam samech c̄p̄ beth
 punctū dages, idc̄p̄ præter consuetudi
 nem & iudiciū, quum non ueniant duo
 dages p̄ deuoratione unius literæ. Por
 ro huius rei iam meminimus in libro
 Grammaticæ, orat. 2. elamen. 12.

וַיִּסְרַנִּי מִלֶּכֶת בְּרָרָרְ Isa. 8. וַיִּסְרַנִּי
 וְהָעַם Et erudiuit me ne irē
 in uia populī. Est aut̄ ptm̄ piel, ex dese

Ee 4 etiuus

COMPOSITIONIS.

Et iuis pe iod: & zere quod est sub res, est
 loco patha: nam sic scribi dignum esset
 יִסְרְוִי iuxta miskal פִּקְרָנִי Alij uero
 uolunt q̄ sit futurū kal, & iod scriptum,
 sit iod futuri: Iod uero radicale deuoret̄
 in dages quod habet samech, iuxta for
 mam יִצְרָהוּ בַּמִּקְבוֹת cum malleis for
 mauit illud: Isa. 44. cuius radix est יִצֵר
 וַיֵּרָא אֹתָם אֵת בֶּן 4. Reg. 12. הַמֶּלֶךְ Et ostendit eis filium
 regis. Ista dictio in hoc loco & in huius
 modi forma solum est de coniugat. hi
 phil: alia uero וַיֵּרָא sunt de coniugat.
 kal: ut וַיֵּרָא בָלָק Et uidit Balac: Num.
 22. Et וַיֵּרָא יַעֲקֹב Et uidit Iacob: Gen.
 42. & similia: quæ tamē digna essent sic
 scribi וַיֵּרָא iod cum hirec & res cū sche
 ua, iuxta formā וַיֵּה בְּגִדָיו Et pulcher
 factus est in magnitudine sua: Ezech. 31
 Punctat̄ aut̄ iod cum patha quo discri
 men sit inter ipsum & inter וַיֵּרָא à radi
 ce

עֵי יַרְחֵה חַחֲצֵי יַרְחֵה יַרְחֵה Iecit sagittam: 1. Reg. 20.

Non autē utimur hac forma in reliquis literis futuri: Nam nō dicitur אָרָא אָרָא אָרָא sed nec sine uau cōuersiuo, quia nō dicitur יָרָא sed יַרְחֵה quia frequētiōr est usus huius dictionis. Dicunt tamen quidā Grammatici q̄ liceat etiam sic dicere אָרָא אָרָא אָרָא יַרְחֵה יַרְחֵה in coniugat. hiphil. nam idē ualent qđ אָרָא יַרְחֵה אָרָא יַרְחֵה Sunt rursus alij qui id negant in hiphil, excepto solo יַרְחֵה cū uau iod.

יַרְחֵה 1. Reg. 15. וַיִּרְבֵּב בְּנַחַל Et insidias posuit in ualle. Est autem futurū piel, deficiente aleph pepoal: cuius integrum sic scribendum erat יַרְחֵה. Alij dicunt quod sit futurum hiphil, scribendum in hunc modū יַרְחֵה. & secūdum utranq̄ opinionem kamezat iōd ad protrahendū aleph pepoal occultatum. At mihi uidetur probabilius dicendum quod sit futurū de cōiugat. hiphil.

Et s̄ ex quie

COMPOSITIONIS.

ex quiescētibus ain, & radix eius est רוב
 cōtendere significans. iuxta formā ויקם
 אה העמודים Et erexit columnas: Exo.
 40. Astipulat quoq; huic opinioni Ra.
 Sal. Iarhij, idēq; iuxta interpretationem
 sapientū nostrorum bonæ memoriæ.

וישחר בקרבך Mich. 6. וישחר
 Et humiliatio tua in me-
 dio tui: Est enim nomen à radice ושה
 iuxta formā וישער היתן לנו Et salu-
 tare tuū dabis nobis: Psal. 85. Alij dicūt
 futurū esse tertiæ personæ de coniugat.
 hiphil, cum affixo secundæ personæ de
 quiescentibus lamed he: & radicem eius
 assignant ושה Porro patha paruum
 uenit pro patha magno, nam sic scribi
 oportebat וישחרך iuxta formā ויברך
 וירבך & faciet fructificare te, & mul-
 tiplicabit: Genesis 28.

וירומו החרובים Ezech. 10. וירומו
 Et eleuati sūt Cherubim.
 Habet

LIBER

Habet hæc dictio eandem cum ארומו
Grammaticã explanationem uide de
hoc supra.

וישרם למטה 2. Paral. 32. וישרם
מערבה Et direxit eas ad
inferiora deserti. Futurum tertiæ psonæ
cum pronomine mem, de cõiugat. piel,
quod integre sic scribendũ erat וישרם
quemadmodum iam scripsi in dictione
ויבשתי nam est utriq; idem iudicium.
Porro in masoreth inueni וישרם Ple
num est igitur & non plenum atq; dag
gestatum, tam & si iudicium suum sit q
scribi soleat in correctis libris cum duor
bus iodin.

וישרנה חפרות 1. Reg. 6. וישרנה
Et directe incedebant
uacca. Componitur dictio ista ex mas.
& scem. ut indicaui in dictione ויחמנה
Est igitur וישרנה futurum kal, ex qui
escantibus pe iod: cuius radix est ושר
Porro

COMPOSITIONIS.

Porro dages in schin representat iod pe-
 poal deuoratū, sicut & hic בָּטָרָם אֶצְרָךְ
 Priusq̄ formarem te: Jer. i. Secundū ali-
 orum opinionē est futurum piel: & da-
 ges in iod tenet uicem iod futuri, dages
 uero in schin, est dages coniugationis:
 uerum prima explicatio uidetur esse p-
 babilior, sicut & scripsit Ra. David חָרוּג
 in libro יִשְׂרָאֵל in radice חָרוּג

וַיִּשְׁתַּחֲוֶה אֶרֶצָה Gen. 33. וַיִּשְׁתַּחֲוֶה
 Et adorauit ad terram.

Est hæc dictio uaria in Grāmatica. Est
 aut futurum hithpael de quiescentibus
 lamed he, & uenit frequenter cū duplici
 lamed poal וַיִּשְׁתַּחֲוֶה וַיִּשְׁתַּחֲוֶה ubi uau
 stat loco lamed poal, & est he aliud la-
 med poal. Et quādo cadit he, manet uau
 quiescens loco lamed poal. Verum non
 euenit istud nisi tertiæ personæ singul.
 utriusq̄ gen. ut וַיִּשְׁתַּחֲוֶה & adorauit.

Sic וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לְמֶלֶךְ Et adorauit regē;
 3. Reg.

3. Regum primo.

וַיָּחַד רָשִׁי עַם Deut. 33. **וַיָּחַד** Et

uenerunt capita populi. Futurum kal de quiescentibus in extremitatibus, cuius radix est **חַד** Porro zere quod est sub iod, repræsentat aleph per poal: & aleph finale stat loco he lamed poal: dignumque fuit sic scribi **וַיָּחַד**

Vnde Prouerbiorum 1. **בְּסוּפָה יָאָחַד** Ut tempestas ueniet. Vide dictionem

וַיָּחַד

וַיִּלְנַח בְּחֹר בֵּיתוֹ Zach. 4. **וַיִּלְנַח** Et māsīt in medio domus suæ. Ponitur hic sægol loco kamez, & he fœminine capitur: unde hæc est uera forma **וַיִּלְנַח** iuxta simile **וַיִּסְרַח** Huius

quod recordatus sum in dictiōe **וַיִּחֹרַח**

וַיִּנְבַּל בְּעֵלָה בְּלִנֵּי Isa. 64. **וַיִּנְבַּל** Et

defluximus omnes nos quasi folium. Futurum plur. primæ psonæ de coniugat. niphal, positū pro **וַיִּנְבַּל** Et

dum

COMPOSITIONIS.

dū nun pepoal cadit, uenit motio eius
 sub nun futuri. Secundū alios uero est
 futurum hiphil, positum p וּנְבִיל signa-
 to ain poal cum dages propter defectū
 pepoal, atq; ueniente protractione ka-
 mez sub nun futuri loco eius: ut וְיָרֶה
 יַעֲקֹב Et coxit Jacob: Gen. 26. pro וְיָרֶה
 iuxta formam וְיָרֶה וְיָרֶה ut testatur

וְיָרֶה
 וּנְבִילָה שֵׁם שִׁפְתָּם Gen. 11. וּנְבִילָה
 Et defluxit ibi labiū ipso-
 rum. Est dictio ista præteritū fœm, kal
 ex defectiuis pe nū. iuxta formā וּנְבִילָה
 Alij aut dicunt q; nun faciat primā per-
 sonam plur. futuri kal ex duplicatis, idē
 quod וּנְבִילָה ualens, iuxta formam
 וּנְבִילָה Et prædabimur eos: 1. Re-
 gū 14. Cum aut dages ceciderit ab eis,
 uenit pepoal cū scheua: ut וְיָרֶה וְיָרֶה
 Ezech. 41. Et וְיָרֶה וְיָרֶה Et euacuatus
 est spiritus: Isa. 19. quemadmodū etiam
 scripsi

LIBER

scripsi in libro electo, orat. 2. elemen. 11.

Cæterum alij contendunt esse primam plur. futuri hiphil, cum adiectiōe he, de uerbis duplicitatis: ut sit idē qđ וַיְבִלָּה lamed daggeffato ad signandum defectum duplicitatis.

וְנוֹסְרוּ בָּל חַנְשִׁים Eze. 15, וְנוֹסְרוּ
Et erudientur omnes mulieres. Componitur hæc dictio ex נוֹסְרוּ tertia plu. p̄teriti hithpaël, & ex נוֹסְרוּ uel נוֹסְרוּ deuorato Tau hithpaël in dages literæ uau, quæ stat loco iod radicalis: nam radix eius est נוֹסְרוּ

וְנִבְפָּרוּ לָחֵם חֵזֶם Deut. 21, וְנִבְפָּרוּ
Et expiabitur eorum sanguis. Componitur dictio ista ex נִבְפָּרוּ præterito niphāl, & ex נִבְפָּרוּ tertia p̄sona sing. præteriti hithpaël, ut iā quoq; scripsimus in dictiōe וְנוֹסְרוּ mox præcedente.

וְנִבְפָּרוּ

COMPOSITIONIS.

וְנִשְׁאַרְתָּ Eze. 9. Et relictus sum.

Componit hæc dictio ex nun litera futuri atq; signo loquentium pro se: & ex aleph litera futuri atq; signo loquentis pro se: uenitq; signū loquentium pro se ad decorem, sicut nun

וַעֲשֵׂה אָרֶם Faciemus hominē: Gen. 1.

Et **וַיִּשְׁרִיחַ נְאֻמָּו** Et interpretationē

eius dicemus: Dan. 2. Verum mihi hæc

grammatica explanatio non probatur, **ו**

& ratio est, quia uau punctat cum scheua,

& est hic litera conuersiua: nec unq; uenit

cum scheua ad futura. Vnde melius

dicitur quod litera nun, est nun passiuum,

aleph uero superaddit sicut aleph in hac dictioe

וְנִשְׁאַרְתָּ inter samech scilicet & caph

affixum, ut scripsi supra, Valet autē idem

quod **וְנִשְׁאַרְתָּ אֲנִי** Et relictus sum ego:

iuxta modū similem **אֲנִי הַגִּבּוֹר רָאָה עֵינַי**

Ego uir uidens afflictionem meam: Thren. 3.

וְקָאֵם

LIBER

וְקָאֵם שְׂאֵף בְּעַמּוֹ Hof. 10. וְקָאֵם
 Et consurget uastatio in po-
 pulum tuū. Aleph quiescens est hic ain
 poal: & habes eius explicationē in Grā-
 matica, orat. 2. elemento 7.

וְרָאֵמָּה וְיִשְׁבָּה Zach. 14. וְרָאֵמָּה
 Et alta erit, & se-
 debit subter eā. Est hic aleph ain poal,
 sed mouetur, ut quoq; scripsi oratione 2.
 elemento 7.

וְקִבְּנוּ לִי מִשָּׁם Num. 23. וְקִבְּנוּ
 Et maledic eum mihi exinde
 Imperatiuus kal, à radice קָבַן idē ua-
 lens quod וְקִבְּנוּ iuxta formā וְזָכְרוּ
 recordare eius. Alij dicunt quod non o-
 porteat fingere hic nouam radicem קָבַן
 quū non inueniat alibi in simili forma:
 Habet autem alioquin lingua ista duas
 radices קָבַב & קָבַב ut וְקָבַב שָׁם יִי
 Et maledicens nomē domini: Num. 24,
 Et forte idē significat קָבַח & tunc ha-
 bebimus

F f

COMPOSITIONIS.

bemus tres radices: Probabiliter igitur
dici potest, quod וְקָבְנוּ p radice habet
קבב Nun uero est litera superaddita
uel stat loco duplicitatis, sicut nun ל
לְשִׁמּוֹר מֵעֲוִיָּה ad delendum fortitu-
dines eius: Isa. 23. Sic בִּי לֹא תִמְנוּ Quom-
niam non consumpti sunt: Thren. 3. ubi
in utroq; nun stat loco literæ lapsæ: nã
sic scribi debuit מֵעֲוִיָּה תִמְנוּ Sic quo-
q; וְקָבְנוּ p וְקָבְנוּ Sunt ali; qui dicunt
tam nun q̄ uau esse pronome tertie p-
sonæ, ut sit hæc dictio idem quod וְקָבְנוּ
nisi quod dages duplicatæ literæ cadit:
similiter dages pronominis, & uenit cū
holē: ut in simili יִלְבְּנוּ אֵת הַרְשָׁעִים Ca-
piunt ipsum impium: Prouerb. 5. Secū-
dum omnium itaq; expositionē est hæc
dictio imperatiuus kal cum pronome
tertiæ personæ: est autem de uerbis du-
plicatis.

וְקָבְנוּ

LIBER

וְקָרוּ Jer. 25. שִׁתּוּ וְשָׂבְרוּ וְקָרוּ Bibi-
 te & inebriamini & uomite. Po-
 nitur hic iod loco aleph: nam scribi de-
 buit **וְקָרוּ** iuxta formā **בָּאוּ** Est igitur
 imperatiuus plur. kal de quiescentibus
 ain & lamed: de quo etiam Leuit. 18. **וְלֹא**
תִּקְיֵא Et non spues. Radix eius est **קָוָא**
 Alij tamen uolunt q̄ **וְקָרוּ** sit à radice
קָאָת de quiescentibus lamed: ut **בְּאֶשֶׁר**
הָאָתָה אֵת הַגּוֹי Sicut euomuit gentem:
 Leuit. 18. quod habet pro miskal **עָשָׂה**
 & **בָּנָה** Erit autem hoc modo **קָאָרַץ**
 mas. gen. sicut & in alijs quibusdā inue-
 nitur locis: & **וְקָרוּ** erit iuxta formam
וְקָרוּ Erunt itaq; duæ radices, idem ta-
 men significantes.

וְתִבְאֵתִי 1. Regum 25. **וְתִבְאֵתִי**
לְקָרְאֵתִי Et uenies ad
 clamorem meum. Scribitur hæc dictio
 cum iod, sed legitur **וְתִבְאֵתִי** absq; iod.
 Est em̄ una ex tribus dictionibus quæ
 Ff 2 scribunt

COMPOSITIONIS.

scribuntur cum iod in fine & nō legunt̄.
 Et componitur ex תבאי futuro scem.
 secundæ p̄sonæ, & ex באת̄ secunda p̄
 sona præteriti kal. Alij dicūt quod Tau
 posterius sit loco he literæ superadditæ,
 ut hic superaddit̄ ותקרב ותבואה Isa. 5.
 Rabi aut̄ Iona scribit quod tau sit loco
 iod secundam signantis p̄sonam: Cuius
 uerba admiror, quum tamen alioqui in
 ista dictione mox post Tau iod scribat̄
 Opus igitur est diligenti cōsideratione.
 ותני Et fornicata est: Jer. 3. Et est
 futurum kal ex quiescentib⁹
 lamed he, Nam iod ponitur pro he la
 medpoal, ut sit uerbum tertiæ personæ
 scem. gen. quum in eodem quoq; pasuc
 scribatur הולכת היא abiens ipsa &c.
 Habetur proinde simile Nehem. 13. ubi
 iod stat loco he אל תבואי Nō delebis.
 Alij dicunt q̄ iod sit signum secundæ p̄
 sonæ: Nam sæpe cōtingit quod in eodē
 pasuc

LIBER

pasuc mutetur loquendi modus de una
 persona ad aliam: ut שְׁמַעוּ עַמִּים בְּלִם
 Audite reges omnes ipsi: Reg. 22.

וְתַאֲזַרְנִי Psal. 18. Et
 cinxit me uirtute. Futurū
 piel pro וְתַאֲזַרְנִי Et dū abijcitur aleph
 manet motio eius sub Tau. Alij dicunt
 q̄ sit de coniugat. hiphil, idē ualens qd̄
 וְתַאֲזַרְנִי Est igitur similis cōcertatio de
 eo, qualis est in dictione וְיַבְשָׁהוּ & וְיַבְשָׁהוּ
 ut scripsi supra in cuiusq; loco.
 Tamen Rabi Iehuda assignauit pro e
 ius radice וַיָּרָה ut sit hic hiphil de quie
 scentibus lamed, iuxta similem formam
 וְעַנְוָתָךְ תַּרְבִּי Et mansuetudo tua mul
 tiplicabit me: Psal. 18. Sic scribit quoque
 Rabi noster Ioseph Kimhi, cuius me
 moria sit benedicta.

וְתַחַצְבֵי אַחֹתָי Exodi 2. Et stetit sorore
 וְתַחַצְבֵי אַחֹתָי מֵרְחוֹק Et stetit sorore
 ius à longe. Est dictio ista ualde irregu
 laris:

Ff 3

COMPOSITIONIS.

laris: nam dicendum erat **וַיָּבֹאוּ** Ve-
 nit em̄ Tau hithpael post pepoal cōtra
 morem, quum id fieri nō possit aut de-
 beat nisi quum pepoal fuerit una ex lite-
 ris **וַיָּבֹאוּ** ut scripsi loco suo. Repræsen-
 tatur aut iod radicale in zere quod lite-
 ræ Tau futuri subnectitur. Et si quæras
 quare nō potius Tau cōiugationis pun-
 ctetur cum zere & repræsentet iod pri-
 mam radicalem, quū alioquin cōsuetu-
 do sit sequentē literam per dages repræ-
 sentare priorem deficientem, & dicatur
וַיָּבֹאוּ Responsio: Necessè est in pro-
 posito uocabulo literā zade daggestari,
 quum cuiusq; uerbi Hithpael ainpoal
 daggestetur: modo si illam literam dag-
 gestandā mox præcederet punctus ze-
 re, non posset ipsa capax esse puncti da-
 ges, quū dages non sequatur quietem: &
 ideo dicitur **וַיָּבֹאוּ** & est tertia psona
 futuri scem. gen. de coniugat. hithpael.
 Tau

LIBER

Tau primum est ex הא"תו & punctatur cum zere, ad innuendū iod literam deuoratā. Dages aut in zade est index cōiugationis. Porro uerbi radix est יצב de quiescentibus in pe iod: & regulariter dici debuit וַתִּצַב

Sequitur litera Zain.

זלות Psal. 12. בָּרַם זָלוֹת Vt eleuantur opprobria. Nomen plur, ex duplicatis: nā radix eius est אלל Vnde debuit regulariter esse זלללות cuius singulare mas. est זלל & cū occultatione lamed literæ quæ est ainpoal זל & in plur. scem. זלות daggestato lamed, ad significādū literā duplicitatis.

זורה Isa. 30. זֹרָה בְּרַחַת וּבְמִצְרָה Ventilatum in uentilando & in uanno. Est nomen formale de coniugat. pual, scribendum alioquin זורה cū
Ff 4 dages

COMPOSITIONIS.

dages, nisi Res respueret dages. Porro
 p̄teritū וִוְרָה habet kamez iuxta for-
 mam גִּלְהָה Toar autem seu adiecti-
 uum habet s̄ægol, quo discrimen sit in-
 ter ipsum & ofar.

Sequitur litera Heth.

וַאֲרַפְחֶשֶׁתְּ חֵי Et Ar-
 phachschad uixit: Est disceptatio
 de radice huius dictionis inter Grāma-
 ticos. Sunt qui חֵי ponunt radicē eius
 ex duplicatis: Inde חֵי qđ est ofar siue
 präteritum: & pathatur iuxta morē du-
 plicatorū, חֵי חֵי Sed Rabi יוֹרָא
 scribit qđ radix huius uerbi sit חֵי &
 cadit he propter multiplex ministerium
 quod habet in ista lingua. Idem scribit
 Rabi אֵע Aben Ezra. Nam si חֵי ha-
 beret pro radice חֵי דiceremus in fu-
 turo יִחַי אֵחָיִי iuxta similem formā
 אֵסוּב

אֶסוֹב יֶסוֹב quod tamen non inuenitur
in tota scriptura.

חֲלִי אֶרֶץ Psal. 114. Contre
miscē terra: Imperatiuus est
fœm. de coniugat. kal ex quiescentibus
ain, iuxta formam קוֹמִי שׁוּבִי Et hæc
est opinio Thargumistæ qui exponit
אֶרֶץ אֶתְחַלְחֵלִי Alij dicunt quod sit
de kal, sed iod sit pronomen primæ per
sonæ, iuxta similem formā לְיוֹם קוֹמִי
לְעַר De die resurrectio mea uel surgē/
do me in æternum: Nahum 3. Et signari
debuīt cum accentu milra: Quod autem
uenit cū millel, est propter הָאֶרֶץ quæ
& ipsa est millel.

עֲלֵיךָ יַעֲזוֹב חֲלֵבָה Psal. 10. Super te relinquit se pau/
per. Radix eius est חֲלֵךְ unde ibidem
לְחֵיִלְבָה יַצְבֹּנוּ Est autem חֲלֵךְ idē
quod חֲעֵבִי Porro he est litera super/
addita. Alij tamen aliter sentiunt, dicen/
tes

COMPOSITIONIS.

tes quod Caph sit chnui, hoc est, pronomen, & residuum **חיל** nomen: q. d. **חיל שלך** fortis seu fortitudo tua. Scribitur aut in eis he adiectitia litera post Caph pronomen iuxta similem formā **יְרֵכָה** manus tua: **וְיִבְכָה** & in te. Vnde masoreth habet q̄ sint 20. dictiones quæ recipiunt **בָּה** in fine: & istæ duæ **חֵלְבָה** & **לְחֵלְבָה** sunt ex eis, tam & si iod radicalis deficiat ab **חֵלְבָה**. Notabis etiā hic, quod alia quoq̄ inueniuntur uocabula in quibus iod radicalis litera deficit post zere: Verum non est hic immorandum.

חֵלְבָה Componitur ex **חיל** & **בָּה** tam & si iod deficiat. Porro in masoreth numeratur etiam hæc dictio de **יֵן**. **מֵלֵךְ** quæ scribuntur unicæ & leguntur ut duæ. Alij aut uolunt quod radix eius sit **חֵלְךְ**. Verū est error in manu eorum, quum non sit ratio

LIBER

ratio quomodo aleph intra ipsam ueniat.

הַנְּנִי יְיָ רַחֵם עָנִי Psal. 9. הַנְּנִי יְיָ רַחֵם עָנִי

Miserere mei domine, uide afflictionem meam. In aliquibus exemplaribus heth habet patha: & tunc dictio ipsa erit imperatiuus piel ex daggesta- tis, cum pronomine primæ psonæ, iuxta similem formam הַקִּיר לְבוּרֵי Statu- ta tua doce me: Psal. 119. Et congruum fu- issent quod nun primū habuisset dages ad signandum coniugationē, sed cecidit ab eo, quemadmodū & à simili inuenit̃ amotum בַּחֶתְהֶנְנִי אֵלֵינוּ Quū roga- ret ipse nos: Gen. 42. Alij autem libri ha- bent הַנְּנִי kamezato heth, & uocatur kamez hateph secundū regulam quam posui in Perec Cantici, cant. 11. & est im- peratiuus kal iuxta formā שְׁמוּרֵי cu- stodi me: Sed prima opinio uidet̃ pro- babilior, præsertim quū in dictioe pro- posita tria sunt nunin: alioquin si esset
de kal

COMPOSITIONIS.

de kal, potius diceretur חַבְבִּי cum duo/
bus nunin ut in alijs similibus & socijs
suis dici solet.

Sequitur litera Teth.

טח Isaiæ 44. מִרְאוֹת עֵינֵיהֶם
Obduxit, ne uideret oculis suis.

Masoreth iuxta ipsum: habet patha, &
unū kamezatur, nempe וְטַח אֶת חֲבִיתָהּ

Et obliniet domum. Et est utrunq; præ/
teritū de quiescētibus ain. Pathatur aut

טח præter consuetudinē quiescentium
in ain, & inuenitur simile מִי בִּזְלוֹתָי

קִטְנוֹתָי Quis contempsit dies paruos:
Zach. 4. Sic וָרָעָה סָרָה Recessit iratus:

3. Regum 20.

טח Deut 9. וְנִכְרַתִּי אֹתוֹ כְּחֹזֶק
Et percutiam eum contritio/
ne. Est infinitiuus kal: cuius simile legitur

Thren. 4. בַּחֹרֶתִּי טַחֲוֹתַי נִשְׂאוּ
iuxta

formam

LIBER

formam עת ספור ועת רקור Est tē-
 pus plangendi & tempus saltandi: Eccl.
 3. Secundum opinionem uero Onkelos
 est nomen, idem quod שופינא id est,
 contritionē significans seu cōmolitionē,
 siue רפיס conculcationem. Erit itaque
 טהון nomen secundū formam ארון
 & deficit in prædicto loco beth: nam sic
 בטחון comodior erit sensus. Porro in
 Thren. uidetur esse nomē הטחנא hoc
 est רחיים pondus uel lapidem mola-
 rem significans.

Sequitur litera Iod.

ידי גורל Ioelis 3. Miserunt sor-
 tem. Præteritū kal de uerbis secū-
 dam duplicantibus, cuius radix est ידד
 iuxta formā זבן בידיה Puriores sunt
 Nazaræi eius: Thren. 4. Sic רבוי רבוי
 Tenera fuerunt uerba eius: Psal. 55. & si-
 milia.

COMPOSITIONIS.

milia. Alij dicunt quod sit futurū piel.
Et iterum alij uolunt esse futurū hiphil:
De quo etiam scripsi in dictione **יִרְאוּ**
בֵּי אֲבָנֵי Et iecerunt lapidē in me: Thre-
norum tertio.

יַעֲשֶׂה Feci scire: 1. Reg. 23. Dictio
composita sicut dictio **יִרְאוּ**
יַעֲשֶׂה quemadmodū in suo loco scri-
psi, Et secundū aliquos Grāmaticos in-
uenitur una coniugatio quam Meruba,
id est, quadratam uocant, & de ea uolūt
esse hoc uerbum. Verum iam reprobata
ui inuentionē istius coniugationis in li-
bro electo, orat. 1. elemento 8.

יִשְׂפֹת Incineret: Psal. 20. Futurū
piel de perfectis: & habet
sægol p kamez: nam sic regulariter scri-
bi debet **יִשְׂפֹת** He ociose superaddi-
tur contra morē tertiæ personæ, ut decla-
raui in Grammatica, oratione secunda,
elemento primo.

LIBER

שׂוּפֹל חֶעֶץ שָׁם יִהְיֶה Eccles.ii. יִהְיֶה

Quo ceciderit lignū, ibi erit. Est hæc dictio plur. numeri, idē quod יִהְיֶה ualēs: & cadit ab eo ain poal sicut & Nahum 3. in אֶת הַשְּׁבָרִי הָחִי בְּעֶלְמָה Tu inebriaberis, eris abscondita: ubi ponit הָחִי pro הַחִי Alij uolunt q̄ sit sing. numeri, idē quod יִהְיֶה ualens: & quē admodū dicimus cum defectu he יִהְיֶה erit, sic quoq̄ dici possit יִהְיֶה Veruntamen prima opinio est magis Grammaticalis: secunda autem quadrat cum sententia pasuc. Ra. Sal. Iarhij declinat ad primam opinionem.

יִהְיֶה אֹר יִהְיֶה אֹר Gen.i. יִהְיֶה אֹר
lux, & facta est lux. Variat ista dictio multum in Grammatica, ob id q̄ maxime q̄ tam ain quàm lamed in ea sint ex literis אֹר Radix eius est יִהְיֶה & habet in futuro יִהְיֶה אֹר Et quādo uenit cum defectu he secundū morē quiescen

COMPOSITIONIS.

quiescentium in lamed, dici deberet יתי
 ניקן sicut à בנה & קנה dicitur ניקן
 ניקן Verum quia non solet iod moue-
 ri post sægol, permutantur motiones
 יתי & ponitur hirec (qd' est sub iod)
 sub he: & scheua quod est sub he ponit'
 sub iod, & dicitur יתי Et si dicas, quare
 non dicitur יתי אתי &c. iuxta formā
 יעש אעש Respondeo, ideo quod iod
 radicalis nunq̄ solet moueri in fine.
 Idem sentiendū est de dictione יתי &
 יתי Et scribit Rabi אע quod non in-
 ueniatur dictio quæ in futuro kal sub li-
 teris איתן puçtetur cum scheua, præ-
 terq̄ à radice תיה & תיה Miror ego
 hominem illum quod ei nō in mentem
 uenerint istæ dictiones יקומן ישובן
 quæ sunt fut. temporis kal de quiescen-
 tibus ain: & uenit איתן cum scheua ra-
 tione nun finalis. Sed fortasse ipse locu-
 tus est de illis dictionibus quæ in fine
 nullam

LIBER

nullam habent superadditam literam.

אלהים ירחם בני Genesis 43.

יחנן Deus misereatur tui fili me.

יחנן ירחם לקול צעקת Miserendo mi-
serebitur tui ad uocem clamoris tui: Isa.

30. In utroque transferuntur motiones
ad alleuiandum dages quod in eis esse
deberet: nam iudicium eorum est יחנן
signato iod cum scheua, & heth cū ha-
teph kamez, & nun cum dages propter
deuorationem nun duplicitatis. Est em̄
radix eorum יחנן & præter pronomen
erit futurū יחנן sicut & Exo. 33. ירחמי
Et miserebor cui misert⁹
fuero. Est igitur futurum tertiæ personæ
kal cum knui secundæ personæ.

יחמתי Psal. 51. יחמתי אמי
Cōfouit me mater mea.

Est præteritum tertiæ personæ kal scem.
gen. cuius regulare est יחמתי signato
scilicet iod pepoal cum hirec, & ain poal

Gg cum

COMPOSITIONIS.

cum puro scheua: Verum quum sit gutturalis dilatat seipsum & literam præcedentē cum sægol & hateph sægol. Num uero cum iod est pronomen חמרבר

Valet itaq; hæc dictio duas dictiones, nempe יהמה ממני nam est de uerbis absolutis quæ nõ recipiunt ad se pronomina nisi per istum modum.

שור בהמות יהיפן Hab.2. חחחח

Vastitas iumentorum deterrebit eos. Hic quies ponitur pro dages: nam יהפן scribendum erat, Tau scilicet daggestato ob duplicитatis deuoratam literam: radix enim eius est חחחח. Est igitur hic tertia persona futuri, de coniugatione Hiphil cum pronomine בסחרות id est, earum, eas. Alij quidam uolunt חחחח assignare pro radice, sed non bene dicunt, quū alia præter חחחח inueniri non facile queat.

Iod præcedente hiree est quies.

חחחח

LIBER

אִו יִרְחַ וְיִרְחַ Exo. 19. Vel iac
 ciendo iecerit. Est hoc uerbum
 conforme וְיִרְחַ & ibi quoq; explana
 ui ipsum. Ratio autē quare iod non cō
 mutetur cum uau ut fieri aliās in niphāl
 solet, est quod discrimen habeatur inter
 ipsum & uocabulū יִרְחַ de quo Psal.
 130. לִמְעַן תִּירָא Propterea timeberis.
 Quod si esset de coniugat. hithpael, non
 mirandum esset quod iod non poneret
 loco uau, quum multa talia in hithpael
 inueniantur, ut scripsimus in dictione
 וְיִרְחַ

תְּהַמּוֹת יַבְסוּמוֹ Exo. 15. יַבְסוּמוֹ
 Abyssii operiebant eos.
 Est aut futurum piel, ideo samech dag
 gessari debuit ratione coniugationis.
 Cadit autem dages propter dictionis
 alleuiationem, & uenit iod loco he la
 med poal, sicut in simili יִרְחַ וְיִרְחַ
 Regulariter itaque sic scribi oportebat.
 יַבְסוּמוֹ 2 Gg

COMPOSITIONIS.

יבסומו Vau quod sequitur mem lite-
 ram, est pronomen גסחרים superad-
 ditum, debuitq; punctari cum holem,
 sicut hic תביאמו ותטעמו Exodi 15.
 Nec est dictio similis ei in scriptura, ut
 Rabi Salomon quoq; exponit, quæ sic
 punctetur, cuius tamē iudiciū est ha-
 bere os plenū: Hæc ille. Per מלא פום
 os plenum, intellige holem. Sic enim à
 priscis uocari consuevit. Dicunt autem
 ideo uau uenire cum surec, ut responde-
 at in lectione ipsi iod, quod ob kybuz
 pollet uau schurec plural. nam est idem
 quod יבסומו Nec est differentia in-
 ter ea nisi quod uau deficit ut masoreth
 habet.

ידיהם ולא Psalmo 116. ידיהם ולא
 מישון Manus habent
 & non palpabunt. Est præsens dictio
 futurum nistarim de coniugat. hiphil,
 & ex quiescentibus in ain. Radix itaque
 eius

LIBER

eius est מוש unde נאמשך Et tangam te: Genesis 27. Dicunt autem aliqui quod quiescat loco dages: Nam dici debuit ימשך schin daggestato. Sic ו נחמישני את העמודי Fac me tangere columnas: Iudicium 16. In omnibus est quies loco dages: nam radix eorum est משש

נשוא Ier. 10. נשוא ינשוא Tolerando tollentur. Iudicium huius dictionis est, ubi literas transpositas in ordinem redegeris, tale ינשוא. Sic Psalmo 139. נשוא לשוא עריר. נשוא tulerunt &c. Alij uolunt quod ueniat iuxta modum quiescentium lamed he יגלו & aleph sit litera superaddita, sicut in ההלכוא אתו Qui ambulauerunt secum: Iosue 10. Et ולא אכוא Et noluerunt: Ezechielis 20.

עמודנה Danielis 10. מגורי יעמודנה De gente Gg ; stabunt

COMPOSITIONIS.

stabant. Exposita est hæc dictio supra
in **וַיִּחַמְנָה** nam fermè eiusdem sunt
dispositionis.

יִעֲלֶעוּ דַם Job 39. **דַם** Des
יִעֲלֶעוּ uorabunt sanguinem. Est
futurū piel de quiescentibus in ain uau.
Nam radix eius est **לוע** Vnde **וַיִּשְׁתּוּ**
וַיִּלְעוּ Et biberunt & glutuerunt. Est ita
que **יִלְעֶעוּ** iudicium eius, secundum
formam **יִבְוַנְנוּ יְרוּמְמוּ** Et quoniam
non conuenit quod duo ain simul po
nantur ob difficilem eorum prolationē,
ideo lamed poal mutat locum suum &
præponitur ipsi ain poal: Nec tamen di
cimus q̄ **עלע** sit radix, quia non inue
nitur radix cuius pe & lamed sint simi
lia, præter pauca uerba deriuata à no
minibus, ut scripsi in Grammatica, ora
tione 1. elemento 3.

יִעֲוֶעְרוּ Isaia. 15. **יִעֲוֶעְרוּ** Clamorem cō
tritionis

LIBER

tritionis excitabant. Futurū piel de qui
 escētibus ain, & radix eius est רוע un
 de est conuersa dictio: nam iudicium e
 ius est ירועעי. Alij uolunt quod sit idē
 quod יעוררו iuxta formam בבורים
 ירוצרו Nahum 2. nisi quod uenit cum
 duplici pe loco duplicis lamed, & radix
 eius est עור uel ערר

יפיה Pulcher fuisti: Psalmo 45
 Duplicantur in eo pe &
 ain: nam radix eius est יפה. Alij pu
 tant esse präteritū pual ratione hateph
 kamez quod est sub iod pepoal. Sunt
 rursus alij qui dicunt ipsum esse de kal.
 Nos quoq; eiusdem mentionē fecimus
 in libro electo, orat. 2. elemen. 13.

ירדה Psalmo 7. ירדה אויב בפשי
 Persequatur inimicus animā
 meam. Dicitio hæc componitur ex futu
 ro kal & futuro piel. Nam in solo kal di
 cendū erat ירדה. Et in solo piel dag:

Gg 4 gessato

COMPOSITIONIS.

gestato ירהּ nunc autem ירהּ. כֹּ
ponitur ex utroq̃.

יָרָמוּ Ezeq. 10. וּבְרוּמִם יָרָמוּ. Sup
pra in dictione אָרוּמִם ha
bes Grammaticalē huius dictionis ex
plicationem.

יֹשְׁבֵת בְּלִבְנוֹן Jerem. 22. יֹשְׁבֵת
Habitaſti in Libano. Iam
quoq̃ mentionem habuimus huius di
ctionis supra in dictione יוֹלֵרֵת nam
idem est utriusq̃ iudicium.

יִשְׂרָרִם Jeremiae 5. יִשְׂרָרִם
Lupus solitudi
num vaſtabit eos. Futurum piel dag
ges. ex duplicatis, quam coniugationem
uocant quidā Grammatici ſimilē qua
dratae ex duplicatis. Vnde idem ualet
hoc uocabulum quod יִשְׂוֹרֵר אֹתָם
quemadmodum & Hoſee 10. habetur
יִשְׂוֹרֵר מִצִּבּוֹתָם Vaſtabit ſtatuas eo
rum. Alij dicunt quod componatur ex
kal

kal more perfectorum, & more uenien-
 tium cum deuoratione literæ duplicatæ.
 Nam si solum iuxta modum perfectoro-
 rum ueniret, dicendū esset ישרים iu-
 xta formam ישרים confringet eos.
 Et si solum insequeretur normam amit-
 tentium unam duplicium, dicendum fo-
 ret ישרים iuxta illud Prouerb.ii. וסלה
 בוגרים ישרים Et peruersitas præuari-
 catorum uastabit ipsos. Nunc autē com-
 ponitur ex literis more perfectorum, &
 ex pūctis more dupliciū defectiuorū.
 בִּי יִשְׂרָאֵל אֱלֹהִים בְּפִשׁוֹ Job 27. **יִשְׂרָאֵל**
 Quoniam soluet deus animā
 eius. Futurum kal ex defectiuis pe nun.
 De quo etiam Deut. 7. וְיִשְׂרָאֵל יִי Et eij-
 ciet dominus. Debit autem pro יִשְׂרָאֵל
 poni יִשְׂרָאֵל daggestato schin iuxta for-
 mam יִשְׂרָאֵל & uenit quies loco dages,
 quod & aliās sæpe contingit. Alij asse-
 runt esse futurum kal ex quiescentibus
 Gg 5 lamed,

COMPOSITIONIS.

lamed, existente radice **שלה** à quo dici debuisset **ישלה** & uenit cum defectu he iuxta formā **אל תפן** ne respicias. Tertio sunt qui futurū hiphil esse contendunt, quod tamen non uerum uidetur: quia tunc habuisset sex puncta in hunc modum **ישל** iuxta formā **יירב** **בבת יהודה** Auxit in filia Iehuda: Threnorum 2. Cæterum Ra. Sal. declinat ad primam opinionem.

תתגעשו Tumultuabunt: Ieremix 46. Huius uocabuli Grammaticā declarationem supra in dictione **והתגעשו** posuimus.

Sequitur litera Caph.

בחרוש Isaia 25. **בחרוש מהפן**
 Quasi triturando paleā.
 Surec ponitur loco holem: nam sic scribendum fuit **בחרוש** iuxta formam
בחרות

LIBER

בַּחֲבֵת Et est infinitiuus passiuus cum
Caph similitudinis, cuius radix est **חָשׂ**

בַּחֲנִירוֹת Psal. 68. **בַּחֲנִירוֹת עָשָׂן**

Sicut propellitur fumus propelles. Infinitiuus passiuus ex defectiuus pe nun, dignus qui sic scriberet **בַּחֲנִירוֹת** iuxta miskal **חֲנִירוֹת**

חֲנִירוֹת Tradendo traderis. Ieremiae 38.

Sunt alij qui uolunt ipsum nomen esse iuxta similem formā **בַּחֲחִירוֹת** Si-
cut conflatio argenti: Ezech. 22, Quod ta-

men uenit cum defectu nun literæ radi-
calis: nam alioquin sic scribendum erat

בַּחֲחִירוֹת Habet etiā schurec, ubi **בַּחֲנִירוֹת**
habet holem.

בַּחֲחִירוֹת Ezechiel. 24. **בַּחֲחִירוֹת**

Declarauit iam hoc uocabulum in mox præcedenti dictione.

בַּמִּטְחָוִי Genesis 21. **בַּמִּטְחָוִי**

Quasi arcu iaciens. Est benoni de cōiugatione piel, ha-
bens

COMPOSITIONIS.

bens טָחָה pro radice. Venit autem cū
 conuersione he lamed poal in uau mo/
 bile: cuius singulare est מִטְחָה cum he
 quarta litera: sicut in simili habetur Ier.
 22. בִּי אֵתָה מִטְחָה בְּאֶרֶז. Et fiunt
 singulæ coniugationes ab eo iuxta ritū
 quiescentium in lamed he: ut טְחִיתִי
 טְחִיָה &c. Alij dicunt quod sit
 nomen plurale cum additiōe mem hæ/
 emanthi.

בְּגִלוֹתָךְ לְבָגוֹר. Isaia 33. **בְּגִלוֹתָךְ**
 Quasi cōsummando te
 ad præuaricandum. Infinitiuus est con/
 iugationis hiphil, de quiescentibus la/
 med. Radix eius est גִּלָה. Debuit autē
 in dicto loco scribi בְּגִלוֹתָךְ iuxta for/
 mam בְּגִלוֹתָךְ. Venit itaq; cum de/
 fectu he coniugationis, & promouetur
 punctus suus sub Caph bachlam ut est
 moris. Dages uero quod nun occupat,
 non est nisi ad decorem, neq; repræsen/
 tat

LIBER

tat He literam deficientem: Nunquam enim solet indicare defectum he, quem admodum declaravi in Perek Cantici, canticorum 5.

Deut. 20. בקרבכם אל
 בקרבכם חמלה חמה Quū propinquaueritis ad praeliū. Infinitiuus kalde perfectis, cum Caph bachlam & p/ nomine chæm. Erat autē sic dicendum בקרבכם iuxta miskal בשמעכם uel בקרבכם iuxta formam באבלכם in comedendo uos. Venit proinde pepoal cum kamez dilatante, & ain poal cum kamez hateph, perinde quasi ain esset gutturalis, cuiusmodi est יען מאסכם
 את הרבר הזה Eo quod despiciendo uos uerbum istud: Isaia 30. Errat itaque magna pars mundi in lectione istius dictionis, non modo in punctis, uerum etiam in litera, legentes Beth pro Caph, ut בקרבכם Numerata est etiam hæc dictio

COMPOSITIONIS.

dictio à Magistris masoret in alphabe-
to uocabulorum à Caph incipientium:
nec est ullum sibi simile.

בְּשַׁר Ier. 5. יְקוּשִׁים **בְּשַׁר** Quasi
ponendo laqueos. Infinitiuus
kal, de uerbis duplicitatis cū Caph ba-
chlam, habens pro radice **שָׁבַר** Et ha-
bet similem formam Isa. 45. לָרֶר לְפָנָיו
cuius radix est **רָרַר** Habent ita-
q; si integre scribantur **לְרָרַר** & **בְּשַׁבַּר**
iuxta formam **בְּשַׁבַּב אֲרוֹנֵי** 3. Reg. 1.
Quum uero ain excidit, migrat motio
sua sub pe, ut fieri solet.

Sequitur litera Lamed.

לָלַח 1. Reg. 4. הָרָה לָלַח Conce-
pit ut pareret: Infinitiuus kal
cum lamed bachlam & additione Tau,
cuius radix est **לָלַל** à qua in infinitiuo
regulariter dicitur **לָלַלַח** iuxta formā
לְשַׁבַּח

LIBER

לְשֹׁבֵת uerum propter concursum triū
 lamedin deficit lamed poal, & ad digno
 scendum defectum commutatur sægol
 in patha, quemadmodum & fieri solet
 in dictione מִיִּשְׂרָאֵל אֵת הַמֶּלֶךְ pro מִיִּשְׂרָאֵל
 3. Reg. 1. Alij uolunt quod radix
 huius uerbi sit יָלַד ideo regulariter scri
 bi debuit לִלְדָה quemadmodum &
 Thargum Ionathæ habet למיילר Et
 quoniã tam Daleth quàm Tau raphe
 recipiunt, & sic eandem fermè habent
 expressionem, ideo ad alleuiandum di
 ctionem deficit daleth, sicut & in dictio
 ne אָחָה fieri consueuit, pro qua אָחָה
 dici debuit iuxta formã אָחָה אוֹ שָׁבוֹר
 Cæca & contractus: Leuit. 22.
 לְבָרֵם הָאֱלֹהִים Eccles. 3. לְבָרֵם
 Vt probaret eos deus. Ter
 tia persona singul. præteriti, ex quiescen
 tibus lamed he cum pronomine plura
 li, iuxta formam וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב בְּאִשְׁרֵי
 רָאם

COMPOSITIONIS.

וְאָמַר Et dixit Jacob cum uidisset eos:
 Gen. 32. Verum hæc dikduk, est multū
 extranea, quum nō reperiatur lamed ser
 uire psonis præteriti: Nec cōueniens ui
 det mihi illorum declaratio, qui lamed
 asserūt stare loco לֹאֲשֶׁר sed potius di
 cendum uidetur quod hæc dictio stet in
 infinitiuo kal, & sit de uerbis duplicita
 tis, regulariter quidē sic scribenda לְבָרָם
 daggestato Res, iuxta formam לְהַבִּיט
 וְלֹאֲבָרָם Ester 9. Est autem hateph ka
 mez in multis locis idem quod kybuz.
 Porro Lamed est una ex literis bachlā:
 & mem knui nistarim. Valet itaq; idē
 quod לְבָרָם אֲתָם Alij autem dicunt
 quod sit makor ut ex uerbis daggesta
 tis, & q̄ kamez sub beth stet loco da
 ges, quod in res litera esse debuerat, ut
 sit integrum eius לְבָרָם Vnde Dan.
 11. לְבָרָר וְלֵבָן Ad clarificandū & ad
 dealbandum.

לְרִישׁ

LIBER

לְדַרוֹשׁ חֶבֶר Ezrae 10. לְדַרוֹשׁ

Ad inuestigandū rem.

Est hæc dictio infinitiuus kal, idē quod לְדַרוֹשׁ ualens. Et uenit cum iod mobili superaddito inter ain & lamed. Nec est dictio ei similis quæ habeat literam mobilem & superadditā inter radicales literas. Et hæc est opinio dicentium aleph in שֵׁמַל non esse literam radicalem, ut etiā supra suo loco diximus.

בַּעַל בְּעַמִּיר Leuitici 21. לְחַחֲלוֹ

Dominus in populis suis ad prophanandum se. Est infinitiuus niphhal de uerbis duplicatis, cuius radix est חָלַל Absq; knui scribitur לְחַחֲלוֹ iuxta formā בַּחֲחֲלוֹ 2. Paralip. 34. Quod etiam est makor niphhal de duplicatis secundū opinionem Rabbi Jacob filij Eliezer. Alij autem uolunt quod לְחַחֲלוֹ sit makor hiphil ex duplicatis: & transponuntur in eo puncta,

Hh nam

COMPOSITIONIS.

nam scribi debuit לחלוּל quēadmodū
absq; knui di cimus לחיל לחיל &c.

לחפרכם אה Le.26. לחפרכם
בְּרִיתִי Vt irritaretis

pactum meū. Infinitiuus hiphi ex qui-
escentibus in ain: cuius radix est פיר

Transponuntur autem in eo motiones:
nam dicendum erat לחפירכם Vnde

scheua quod est sub lamed, poni debuit
sub he, & patha quod est sub he, sub la-

med: hirec uero excidit. Similis transpo-

sitio inuenit̃ in dictione בהשמה cuius
dispositionē, supra descripsimus.

לחשות גלים 4. Reg. 19. לחשות
בצנים Ad deuastandū

colles desolatos. Infinitiuus Hiphil, ex
quiescētibus lamed he. Nam radix eius

est שח unde sic scribi debuit לחשמות
ut Isaia 37. inuenitur. Quum uero aleph

occultat̃, transfert̃ motio eius ad schin.
Et nota quod he coniugationis non po-
test

LIBER

test pathari iuxta schin habens holem
nisi daggessetur: & ideo transmutantur
motiones lamed & he, quemadmodū
etiam fit in dictione לְהַפְרֵם ut supra
scripsimus.

אין גחלה לחמים. Isa. 47. לחמים
Non est pruna ad calefa-
ciendum. Sic ושרש רחמים לחמים
Et radix iuniperorum ad calefaciendū:
Iob 30. utrunq; est makor kal ex duplica-
tis: nam radix eorum est חמים. Et ue-
nit integre iuxta formā לחנן. De quo
Isaia 30. יחפה יי לחביבם. Expectat
dominus ut misereat uestri. Sic quoq;
inuenit makor cum patha in perfectis,
ut לשבב את בת יעקב. Ad dormien-
dum cum filia Iacob: Genesis. 34. Quod
autem mem in utroq; לחמים kameza-
tur, id noueris propter pausam fieri.
Cæterum Rabi Sal. in רחמים לחמים
exponit mem pro affixo nistarim, &
Hh 2 uult

COMPOSITIONIS.

uult radicem uocabuli esse לחם cuius simile habetur Haggai 2. יאכלו בני ישראל את לחם Comedent filij I srael panē suum.

פי עת להננה Psal. 102. להננה Quoniam tempus est ad miserendum eius. Infinitiuus est piel de duplicatis. Et debuit regulariter sic scribi להננה pathato scilicet heth, & nun primo daggestato: sed ut alleuietur, uenit cum patha paruo loco magni.

יחפה יי ל Isaia 30. להננבם Expectat do minus ut misereatur uestri. Infinitiuus est de kal & de uerbis duplicitatis, scri bendus sine affixo in hunc modū להנן sicut & לחם ut iam supra in dictioe להננה annotaui.

ליחמנה Genesis 30. ליחמנה Ad calefa ciendum eā in uirgis. Infinitiuus est piel, de radice

LIBER

de radice נהם Et daggestatur nun cū
 he, ut sit affixū nistæræt, idē scilicet ua/
 lens qd' ליהם אותה sicut nun in hac
 dictione תשמטנה ותשתה Deferes
 eam & dimittes eam: Exo. 23. Sic ואים
 וראתה הבתן Et si uiderit eam sacerdos:
 Leuit. 13. Sed hæc Grammatica explana
 tio mihi uidet' esse extranea: q̄a non est
 consuetudo quod knui nistæræt ueniat
 cū nun he, nisi iuxta literas איתן Ideo
 melius dici potest quod nun sit knui ni/
 starot, hoc est, tertiæ personæ plur. sc̄em
 gen. ut sit idem quod ליהמן Ad cale/
 faciendum eas. Et uenit cum additione
 he, iuxta simile אותנה בהבמה Eas in
 sapiētia: Exo. 35. quod idem ualet quod
 איתן Sic Rūth 1. עד באנה בית לחם
 Vsq̄ quo ueniendo eas in Bethlehem:
 Nam idem est quod באן Sic igitur
 ליהמן idē est quod ליהם אותן De/
 buit autē mem kamezari & nun rapha/
 Hh ; riseu

COMPOSITIONIS.

ri seu attenuari, nempe sic לִיחַמְנָה sed
 propter affixum migrat kamez magnū
 in paruum, sicut & in צַעִיר רוּרִים Par-
 uulus dominatur illis: Psal. 68. Idem em̄
 est qd' רוּרִים Porro dages in nun est
 ad decorē lectiōis, sicut dages in חַרְאָנָה
 בָּה Videbunt eam: Mich. 7.

לְעֵר Zoph. 3. לְיוֹם קוֹמִי לְעֵר Ad
 diē resurrectiōis meæ ad præ-
 dandū. Radix hui⁹ uerbi est עָרַר & est
 makor iuxta formā similem לָרַר לְפָנָיו
 qd' postea declarabo. Est aut̄ pro-
 positum uocabulū eiusdē significati cū
 עָרַר בַּבֶּקֶר יֵאָבֵל עָרַר In mane comedet præ-
 dam: Genes. 49. Et huc declinat opinio
 Chaldaici interpretis, qui לְמִירָן uertit.
 Alij dicunt q' radix eius sit עָרַר & hic sit
 nomen, iuxta illud עָרַר הַזְכוּר עוֹן
 Non in perpetuū recorderis iniquitatis:
 Isa. 64. Et עֲמִידָה לְעֵר Stat in perpe-
 tuum: Psal. 19. & sic de alijs. Tamen po-
 stea c̄p̄

LIBER

¶ Steatq̄ hic lamed punctat̄ cum scheua.
 melius dici potest q̄ sit de significatione
 & radice altera. Et quidē חרר Ra. D.
 Kimhi ponit ipsum in radice ער & in
 radice עור

לָרַר לְפָנָיו גוֹיִם Isa. 45. Ad
 spargendū ante ipsum gentes.

Iam annotavi Grammaticā suam decla-
 rationem in dictione בָּשַׁר & in dicti-
 one לָעַר q̄ est eiusdē cum ista disposi-
 tionis ut aliqui opinantur.

לְהָחֵן שָׁם אֵת 7. Regū. Ad ponendū
 לְהָחֵן שָׁם אֵת אֲרוֹן בְּרִית
 ibi arcam scederis. Est infinitivus kal de
 deficientibus in extremitatibus, cū lamed
 bachlam & supadditione nun in fine.
 Porro Tau primum est ain poal: secun-
 dum uero est litera superaddita, ut est
 moris in deficientibus pe. Daggestatur
 aut̄ ob defectū literæ nun lamed poal.

Sequitur litera Mem.

Hh 4 מְבַלְיָתִי

COMPOSITIONIS.

מְבַלְיָתִי Jerem. 8. **עָלַי יָגוֹן** Fortifi-

catio mea super tristitiam. Componitur hæc dictio ex **מְבַלִּיגַהּ** & **מְבַלִּיגַהּ** be-
noni hiphil de pfectis. Nam de **מְבַלִּיגַהּ**
dices cum pronomine primæ speciei **מִי**
מְבַלִּיגַתִּי De **מְבַלִּיגַהּ** uero
Alij uolunt esse nomen uerbale siue de-
riuatium iuxta formam **מְרַבִּיחַ** cuius
integrum est **מְרַבִּיחַ** cum tribus iod-
din. Primum enim est iod **הַמְשַׁר** pro-
tractionis, sicut & iod illud est quod hic
in **מְבַלִּיגַתִּי** post lamed poal ponitur.
Secundum est quod ponitur loco he la-
med poal: nam radix eius est **רָבַח**
Tertium est iod fœmininum, quale est
iod in **מְצַרִּית** & in similibus.
Idē sentiendū est de **מְשַׁבִּיחַ** cuius inte-
grum est **מְשַׁבִּיחַ** cū tribus iodin.

רוּחַ אֱלֹהִים 1. Reg. 16. **מִבְּעַתָּה** Spiritus dei

LIBER

tus dei malus conturbat te. Benoni singul. de coniugat. piel: cuius regulare absolutū est **מִבְעַתְךָ אֶתְּךָ** conturbat te/ Inde cum affixo **מִבְעַתְךָ** In proposito autē uocabulo zere quod est sub ain, migrat in hirec: sicut & **מִקְרִישְׁבֶם** legitur p **מִקְרִישְׁבֶם** sanctificans uos. Porro dages qd' est in Tau, est ad decorem pausa. Illud aut dages qd' est in Caph finali, quid importet aut quare sic signetur, declarauī supra in dictione **אֶתְּךָ** Alij uolunt q' proposita dictio sit benoni **לִיחִירָה** id est, scem. singul. idem qd' **מִבְעַתְךָ** signans, quod perinde ualet ac si diceres **מִבְעַתְּךָ אֶתְּךָ** sed propter concursum duorum Tauin, deficit Tau unum, & daggeffatur aliud ad inueniendum defectū istum. Et hæc ratio magis uidetur esse rationabilis.

מִגְמָתָם מִנִּיחָם Habac. i. **מִגְמָתָם מִנִּיחָם**
מִגְמָתָם מִנִּיחָם Ex aduerso faci-
 Hh s erum

COMPOSITIONIS.

erum suarum uentus durus. Est benoni
 scem. ex uerbis daggestatis, habens pro
 radice **בנני** debuitq; hic scribi **בנננת**
 in construct. iuxta morem quiescentiu
 in lamed he. Nam extra constructionē
 dicitur **אשר אנכי מצוה אותך** iuxta formā
אשר אנכי מצוה אותך Quæ ego iubeo te: Gen. 27
 Et hæc est opinio Rabi Ioseph autoris
 historię. Sunt alij qui hanc dictionem
 uolunt esse nomen cum superadditiōe
 mem hæemanthi, quod & probabilius
 esse uidetur.

מצוה Prouerb. 17. **מצוה** Me-
 dax obedit. Est hæc dictio be-
 noni singul. de coniugat. hiphil ex quie-
 scentibus pe aleph: unde sic regulariter
 stare debuit **מצוה** Proinde protractio
 zere sub mem signat quietem aleph.

מחטבס Exodi 16. **מחטבס**
 Contusum ad puluerē.
 Radix huius uerbi est **חטב** de q; Ge-
 nesis

LIBER

nefis 30. מַחֲשׂוֹת חֶלֶב Denudans al-
bedinem. Et duplicatur in eo ain poal,
Schin autem & samech sunt literæ מ
מַחֲלָפִים permutabiles. Et ad hanc o-
pinionem declinat Onkelos qui inter-
pretatur מַקְלָה in targum. Et certe ca-
pitur hic in paul de coniugat. piel dag-
gestata, iuxta formā מִבְּרַבֵּל poteritq;
in piel cōiugari in hunc modum חֶסֶס
חֶסֶסֶת &c. Alij dicunt esse uerbū qua-
tuor literarum, non habens simile in Bi-
blia: sed prima opinio plus habet uer-
ritatis.

מִלִּפְנֵי מִבְּחֵמוֹת Job 35. מִלִּפְנֵי
מִלִּפְנֵי אֶרֶץ Docēs nos præ iu-
mentis terræ. Benoni est singul. de con-
iugat. piel, quod integre sic scribi oportet
bat מִלִּפְנֵי Et quoniā occultat aleph,
ponitur motio eius sub mem. Alij autē
uolunt q; sit idem quod מִלִּפְנֵי be-
noni scilicet hiphil: & huius dikduk iam
mentionē

COMPOSITIONIS.

mentionem feci in dictionibus **ויבשהו**
ויגה ואברד & similibus.

כל היום שמי **מבואץ** **מבואץ** Isaiæ 52. Tota die nomen

meum blasphematur. Dictio cōposita
 ex benoni singul. hithpael, & ex benoni
 formali pual daggestati. Vnde si tota es-
 set ex hithpael, fuisset dicendum **מבואץ**
 & in integritate sua **מבואץ** Si autem
 tantū esset toar siue adiectiuum à pual,
 scriberetur **בואץ** modo ipsa componi-
 tur ex utroque.

שן רועה **מוערת** **מוערת** Prouerb. 25. ורגל **מוערת** Dens ma-

lus & pes uacillans. Sunt qui dicunt hoc
 uocabulum esse toar fœm. de perfectis,
 & de coniugat. pual, iuxta formā **בקרר**
 & kamez quod est sub ain, est solum ra-
 tione pausa. Alij aut dicunt quod surec
 quod mem ipsi subiungit sit loco holē,
 ut sit benoni kal iuxta formā **בוקרת**
מקללוני

LIBER

בְּלוּ מִקְלָלוֹנִי Jer. 15. מִקְלָלוֹנִי
 Omnes maledicunt
 mihi. Sunt aliqui dicētes hanc dictionē
 componi ex benoni plur. & benoni sin-
 gulari piel, cum affixione p̄nominis sin-
 gularis: ut מִקְלָלִים dices מִקְלָלִי Sic
 אֶמְקַלֵּל cum affixo primæ personæ di-
 ces מִקְלָלוֹנִי Modo dictio מִקְלָלוֹנִי
 cōponitur ex benoni plur. cum knui ni-
 star, & ex benoni singul. cū knui primæ
 personæ. Alij dicunt quod componatur
 ex קלה & קלון quæ sunt duæ radices
 ad eandem uergentes significationem:
 uolo dicere קלה & קלל Porro uau
 ponitur loco he קלה Alij autem di-
 cunt quod uau sit litera superaddita, ut
 sit propositum uocabulum idem quod
 מִקְלָלִי nempe benoni singul. cū knui
 primæ personæ tantum: quod non ui-
 detur uerū, quia non inuenit̄ litera uau
 mobilis in medio dictionis.

מִקְלָלוֹנִי

COMPOSITIONIS.

מִקְנָה Jer. 22. **בְּאַרְזֵי**

Nidificas in cedris. Com-
ponitur dictio ista ex **מִקְנָה** paul sin-
gul. scem. ex piel, & ex **קְנָה** secunda p-
sona prateriti scem. cōiugationis pual:
Alij dicunt quod sit idem quod **מִקְנָה**
absq; cōpositione: nisi q; punctat' ain cū
patha magno p patha paruo, secundū
quod scripsi supra in dictione **יֹשֵׁב**

מִשְׁרָת 3. Reg. 1. **הַמֶּלֶךְ**

Ministrans regi. Benoni
scem. de coniugat. piel & de uerbis perfe-
ctis: quod regulariter sic scribi debuit
מִשְׁרָתָה sed propter concursum duorū
Tau in deficit Tau lamed poal & trans-
fertur motio eius, quæ est patha, sub res
ain poal, iuxta qd' scripsi in dictioe **לֵלֵה**

מִשְׁתַּחֲוִיָּתָם Ezechielis 8.

מִשְׁתַּחֲוִיָּתָם ק
Adorātes uersus orientē. Cōpo-
nitur dictio ista ex **מִשְׁתַּחֲוִיָּם** benoni
plur.

LIBER

plur. & ex **השתחיתם** secunda plur.
 maf. præteriti, de cōiugat. hithpael. Alij
 autem negant in ea esse compositionē
 præter Tau literam quæ stat loco he su-
 padditi in **השתחיה** & **אשתחיה** quæ
 admodū etiā scripsi in dictione **וישתחו**

¶ Verum hæc opinio mihi nō placet: tunc
 enim dicere oporteret **מששתחיתים** sig-
 nato Tau cum hirec.

מתחרה Iere. 22. **מתחרה בארו**
 Cōmiscens se cū cedro.

Est benoni sing. & he litera quarta est in
 eo perinde sicut in **תתחרה את הסוסים**
 Commiscebis te cū equis: Jeremiæ 12. Sic
 quoq; **במטחוי קשת** à **מטחיה** ut su-
 pra in loco suo declaravi.

Sequitur litera Nun.

נינם Psal. 74. **נינם יחר** Depopu-
 labimur eos simul. Futurū kal
 loquentium p se ipsis, ex quiescentibus
 in extremitatibus, cuius radix est **ינה**

Vnde

COMPOSITIONIS.

Vnde hæc dictio tantū ualet quantum
 אֹתָם נִינָה affligemus eos seu cōtrista-
 bimus: est enim eiusdē cum אֹנָאָה sig-
 nificati. Porro forma similis habetur
 Numeri 21. וְנִירָם אֲבֵר הַשְּׂבוּן quod
 idem est ac si dicas וְנִירָה אֹתָם Secū-
 dum alios uero נִינָם est nomen à uo-
 cabulo נִין & tunc idē ualet quod נִין
 שלחם filij eorum: Et ad istā opinionē
 accedit Thargumistes & Ra. Salomon.
 בְּמִאֲרָה אֲתָם בְּאֲרִים Mal. 3. **נִינָרִים**
 In maledictione uos male-
 dicti estis. Iam declarata est hæc dictio
 à me in dictione הַנְּחָמִים secundum
 opinionē aliorum. Mihi tamen uidetur
 probabilius dicendum, q̄ zere ueniat lo-
 co scheua, nempe ut dicas בְּאֲרִים iuxta
 formam וְבִם אֲנַחְנוּ נְמִסִּים Et cū eis
 nos dissoluti sumus: Ezech. 33. Et quoniā
 Res non recipit dages, uenit protractio
 kamez sub aleph ut est consuetudo.

בְּגִמְלוֹ

נִגְאַלְוּ בַדָּם Threnorū 4. נִגְאַלְוּ בַדָּם
 נִגְאַלְוּ Polluti sunt in sanguine.

Cōponit dictio ista ex p̄terito niphāl
 & ex prāterito pual. De solo niphāl di-
 citur נִגְאַלְוּ & de solo pual גִּוְאַלְוּ iux-
 ta formā רִוְעָבוּ בְּאֵשׁ קִוְצִים Extincti
 sunt sicut ignis spinarum: Psal. 117. Nunc
 autem componitur ex utroq̄.

נִחְנַתְתָּ Jer. 22. מִוֶּה נִחְנַתְתָּ Quā gra-
 נִחְנַתְתָּ tiosa fuisti. Debit ista dicti-
 o sic scribi נִחְנַתְתָּ sed in occultatiōe ain-
 poal mouetur patha motio eius ad pe-
 poal. Protractio uero zere sub nun con-
 iugationis est loco dages, quod occupa-
 re deberet heth pepoal ob deuorationē
 ain poal. Est autem hæc dictio לְמִצְרַתָּ
 prāteriti, hoc est, secunda persona sing.
 fœm. de cōiugat. niphāl, & de uerbis du-
 plicitatis. Venit proinde in defectu iux-
 ta ritum perfectorū: nam iuxta cōsue-
 tudinem uerborum duplicitatis esset di-
 I i cendum

COMPOSITIONIS.

endum **נְחֻמָּה** quemadmodū à **סָבַב**
dicitur **נִסְבֹּמָה** circumdata es.

נִוְלְרוּ לְהַרְפָּא בַּגַּת 1. Par. 20. **נִוְלְרוּ**
Nati sūt Haraphæ in Gath

Aliqui dicunt hanc dictionē compositā
esse ex **נִוְלְרוּ** præterito nistarim de cō/
iugat. niphal, & ex **יָלְרוּ** præterito pual,
& dages quod est in lamed ain poal, sig/
nat coniugationem ipsam. Vnde **נִוְלְרוּ**
est integra dictio composita: nam nun
est à niphal, dages uero & surec à pual.
Alij autem dicunt q̄ tantū sit de coniu/
gat. niphal, idē ualens quod **נִוְלְרוּ** nisi
quod dages uenit loco quietis. Et quam/
q̄ scribat̄ quies in eo, quæ est uau tamē
perinde est ac si non esset in ea: nam da/
ges impedit eam & uenit loco eius iu/
xta ipsam.

בְּנֵי בַעֲזָה תְּמַרְרוּ 1. Reg. 20. **בְּנֵי**
Fili peruersa rebellionē. Si di/
ctio **בְּ** punctat̄ cum sægol, erit **בַּעֲזָה**
toar

toar niphāl scēm. gen. cui⁹ radix est עוה
 & uertitur he in Tau propter cōstructio
 nem ut fieri solet. Sed si בָּ punctatur
 cum zere nō capit constructiue לַעֲוֶה
 וַעֲוֶה aut saltem nō sic punctatur ratio
 ne regiminis, quū alioquin uau habeat
 patha secundum morem regiminis, sed
 est toar niphāl, hoc est, adiectiuū passiu
 uum de pfectis: nam radix eius est עוה
 Attamen in multis libris inuenitur בָּ
 cum sægol.

בְּפִלְאֶתָּהּ 2. Regum 1. מִיִּבְרָתָּךְ לִי מִרְאִיִּבִּי
 Mirabilis fuit dilectio tua mihi. Sunt qui dicūt
 hanc dictionem esse præteritū scēm. ter
 tiæ psonæ de cōiugat. niphāl, indicante
 scēm. genus duplici signo, quo excessiua
 & singularis demonstrēt dilectio: nam
 satis fuisset si solum dixisset בְּפִלְאֶתָּהּ aut
 solū בְּפִלְאֶתָּהּ. Alij aut uolunt quod cō
 ponat ex פִּלְאָה & פִּלְאָה ut scripsi in di
 ctione

COMPOSITIONIS.

etione **החבאתה** uide supra.

נִשְׂרַרְרָנוּ Mic.2. **נִשְׂרַרְרָנוּ** Dei
uastando uastati sumus.

Est præteritū loquentiū pro seipsis. Surrec uero qd' est sub daleth, est loco holē: sæpe namq; unum p alio uenire cōsueuit. Scribi itaq; in hunc modum debuit **נִשְׂרַרְרָנוּ** iuxta formam **נִסְבַּרְנוּ** ex duplicatis. Alij autem uolunt q; nun uau sint knui medabberim, hoc est, pronomen primæ psonæ plu. numeri, & dictio ipsa ualeat idem qd' hæ duæ dictiones **נִשְׂרַרְרָנוּ** **מִמֶּנּוּ** Vastati sunt à nobis. Habet em̄ **נִשְׂרַרְרָנוּ** formam uerbi **נִסְבַּרְנוּ** sed propter knui kamez mutatur in scheua, ut est consuetudo.

נִשְׂכַחְתִּי Gen.41. **נִשְׂכַחְתִּי** **אֱלֹהִים** **אֶת** **בְּלִי**
עָמְלִי Fecit me deus obliuisci omnis laboris mei. Præteritū piel de duplicatis, iuxta formā **נִשְׂכַחְתִּי** **אֱלֹהִים**
Gen.32. Porro dages quod est in schin
signat

LIBER

signat quod est ex duplicatis: nā radix eius est נִשַׁן. Alij autē dicunt q̄ patha sub nun sit loco hirec, ut sit idem quod נִשַׁן & est præteritū piel ex quiescentibus lamed he iuxta formam צוּנִי. De quo & Thren. 3. נִשַׁיתִי טוֹבָה Oblitus sum bonitatis.

וְאִשָּׁה מְרִיבִים. Prouer. 27. נִשְׁתַּחֲוֶה. Et mulier rixarū comparatur. Componit̄ dictio ista ex benoni scem. niphāl, & ex benoni scem. hithpael: Nam ex solo niphāl dicimus נִשַׁן iuxta formam נִגְלָה & ex solo hithpael formatur benoni מִשְׁתַּחֲוֶה iuxta formā מִתְגַּלָּה. Debit igitur uau daggeffari iuxta morem omnium uerborum hithpael, nisi per eius abiectiōem cōsuleretur facilitati pnunciatiōis. Præterea q̄ schin præcedit literam Tau quā hithpael cōiugatio exigat, id fit secundū iudiciū literarum נִשַׁן.

Sequitur litera Samech.

COMPOSITIONIS.

סלסלה Prouerbiorū 4. **סלסלה**
והרוממו Eleua eam,
 & exaltabit te. Imperatiuus sing. de uer-
 bis duplicitatis cum knui nistææt, du-
 plicato in eo pepoal post ain poal. Por-
 ro sine affixo sic punctatur imperatiuus
סלסל iuxta formam **גלגל** de
 quibus iam tractaui in libro Gramma-
 ticæ, orat. 2. elemento 13.

סועה Psal. 55. **סועה** Excitatus à turbine. Est autē hæc
 dictio benoni fœm. kal, de quiescētibus
 in lamed iuxta formam **עין רוחה** O-
 culus uidens: Prouer. 17. Porro significa-
 tio ei⁹ ut locus ipse arguit est **העוררה**
 nec habet simile in Biblia. Alij autē dicūt
 quod sit idem cū **נטיעה** & cadit ab eo
 nun pepoal: alioquin iudicium eius est
נטיעה benoni scilicet fœm. & hanc opi-
 nionem tenet Rabi Sal. Verum id non
 quadrat cum Grammatica, quū nunq̄
 inueniat̄

LIBER

inueniatur nun in benoniim cadere.

Sequitur litera Ain.

עלפה Ezech. 31. וְכָל עֵץ הַשָּׁרִי
 Et omne lignum super ipsum defecit. Est dictio hæc
 benoni toar de coniugat. pual: & he est
 litera supaddita sicut in צַחַח אִשָּׁה &
 similibus. Vnde stare debuit עלה iuxta
 formam אֵינָנו אֶפֶל non est consum-
 ptus: Exodi 3.

עיפתה Iob 10. עִיפְתָה בְּמוֹ אֹפֶל
 Tenebrosa quasi caligo.
 Est nomen sub forma foem. gen. deriuatum
 ab isto עוֹשֶׂה שַׁחַר עִיפָה Qui fa-
 cit lucē tenebras: Amos 4. Et exprimit
 foem. genus duobus signis, sicut & in
 עוֹתָה עִוְעָתָה יְשׁוּעָתָה Alij uero ponūt עוֹתָה
 p radice eius, & dicūt he esse knui foem.
 dignum quidē quod cum mappik signa

Ii 4 retur

COMPOSITIONIS.

retur quemadmodū & multa alia simi-
lia inueniunt̄. Sed prima declaratio est
probabilior.

Sequitur litera Pe.

פֶּאֶר Ioelis 2. **כָּל פְּנֵים קִבְצוּ**
פֶּאֶר Omnes facies cō-
traxerūt nigredinē. Radix eius est **פֶּאֶר**
& duplicatur in eo lamed poal sicut in
שְׁבִלֹל concordatq; in significato cum
פֶּאֶר gloria seu decore. Alij autē dicunt
q; radix eius sit **פֶּרֶר** & aleph sit litera
supaddita, eiusdē significati cū **רַבְשִׁלֹּו**
בַּפֶּרֶר Et coxerunt in olla: Num. 11. Est
autē expositio prima **מִנְחָם** filij **סִרוּק**
Et secunda colligit̄ ex uerbis **רַגֵּשׁ** filij
לְבַרֵּט Rabi autē Sal. & Ionathas tenēt
opinionem Donæ.

פֶּרַעַח Iob 33. **מִרְרַח שַׁחַת**
פֶּרַעַח Liberauit eum ne descen-
deret

deret in foueā. Secundū aliquos ain est
 litera superaddita, ut sit idē quod פֶּרַח
 quod nō bene dictum uidetur. Alij autē
 dicunt ain loco aleph poni, ut sit idem
 quod פֶּרַחֵי ubi aleph rursus locū he
 radicalis tenere asserūt, sicut de תֵּלַח di
 citur 2. Regum 21. אֲשֶׁר תֵּלְאוּם שָׁמַח
 Quos suspēderūt ibi: & alia similia mul
 ta inueniunt. Idem dicunt isti de פֶּתַע
 cuius ain ponitur loco aleph de פֶּתְאוּם
 Vnde וַיְהִי בְּפֶתַע פֶּתְאוּם Et fuit su
 bito euentu: Num. 5. ubi duplicat eadē
 dictio, sicut & Exo. 1. בְּמֹאֵר מֹאֵר Ego
 autē dico quod in dictione פֶּרַעֵי ain
 est loco he simpliciter, & est פֶּרַע idem
 qđ פֶּרַח Sicut & תֵּלְאוּם תֵּלְאוּם idem
 est quod תֵּלְאוּם secundū opinionem
 Rabi Salomonis Prouerb. 18.

פֶּרַשׁוּ עָלָיו עֲנָוָו Job 26. פֶּרַשׁוּ
 Expandit super eum nubē
 suam. Est enim idē quod פֶּרַשׁ cū schin

li 5 sinistro

COMPOSITIONIS.

sinistro, & zain est litera superaddita:
 Vnde necesse est ut dicamus q̄ propter
 pluralitatem uocum, kamez uertatur in
 patha. Alij dicunt quod sit dictio cōpo-
 sita ex **זו שרי פרש** hoc est, expandit
 omnipotens claritatem.

Sequitur litera Zade.

צָהָה Isa. 5. **צָהָה צָמָא** Aruit siti.
 Est nomen toar ex duplicatis:
 nam radix eius est **צָהָה** Porro he est
 litera superaddita iuxta similem formā
צָהָה לַיהוָה Sacrificium domino: Leuit. 1.
 Alij dicūt quod sit uerbū präteriti tem-
 poris de cōiugat. kal & de quiescētibns
 in lamed, ut sit radix eius **צָהָה** digna
 quidem ut scriberetur **צָהָה** iuxta for-
 mam **צָהָה** & uertitur kamez magnum
 in paruum. Significatum uero eius con-
 uenit cum **צָהָה**

צָהָה צָהָה

LIBER

בְּעוֹתֶיךָ. Psalmo 88. **צַמְחוֹתֶיךָ** צַמְחוֹתֶיךָ Terro

res tui oppresserūt me. Dicunt aliqui q̄ dictio ista componatur ex צַמְחוֹתֶיךָ præterito nistarim, & ex צַמְחָתָם secunda plur. præteriti, utroq̄ de cōiugat. piel existente. Nam si knui solū adhæreret ipsi צַמְחוֹתֶיךָ diceretur צַמְחוֹתֶיךָ Si aut̄ penderet ad צַמְחָתָם dicendū esset צַמְחָתֶיךָ Alij uero dicunt quod dictio ista sic duplicata ueniat ad fortiorē significati expressionem, sicut & יְפִיפִיּוֹת מִבְּנֵי אָדָם Formosus fuisti præ filijs hominū: Psal. 48. Voluit igitur dicere צַמְחוֹתֶיךָ וְצַמְחוֹתֶיךָ replicatis uicibus ad maiorem rei expressionem.

צֹנֶה וְאַלְפִים Psal. 8. **צֹנֶה** & boues: Deficit hic aleph littera quæ quidem scribitur in dictione צֹנֶה tam & si ipsa magis sit loco uau radicalis: nam radix eius est צֹנֶה He autē est

COMPOSITIONIS.

est litera superaddita, & uertit in aleph
mobilem in dictione זָגִירוֹת לְצוֹנָאֲבָם
Et caulas ouibus uestris: Num. 32. quem
admodum Rabi Salomō exponit post
Rabi משה חרשן

צָקוֹר Isa. 26. צָקוֹר לַחֹשׁ Angustia
murmuris, uel effunderunt o-
rationem. Dicunt aliqui q̄ sit præteritū
kal, de quiescentibus in ain, habens צוֹק
pro radice, ueniensq̄ cū additione nun:
absq̄ nun uero sic scribitur צָקוֹ iuxta
formā על ראשי צפו מים. Inundaue-
runt aquæ super caput meum: Thren. 3.
Alij uero dicūt q̄ sit præteritū kal de ge-
scētibus pe iod, ut sit radix eius יצוֹק cui-
us integrum hic sic scribi debuit cum ad-
ditione nun יצָקוֹ iuxta formā אשר
לא ירעו אבותיו Quæ non cognoue-
runt patres tui: Deu. 8. Porro secundum
mentem Rabi Salomonis Iarhij est no-
men sermonis. Et sic utitur poëta צָקוֹ
לחשם

LIBER

לחשם קשוב Orationem murmuris e-
orum aduerte.

Sequitur litera Kuph.

קָבַח לִי Maledic mihi: Num. 22.
אָרַח לִי iuxta formam

maledic mihi. Et hæc duo sup̄ explicauī.

קָחַם עַל זְרוּעוֹתָיו Hofee II.
קָחַם Accepit eos super brachia sua.

Sic enim quidā exponūt, dicentes קָחַם
esse præteritū kal cum affixo nistarim,

cuius regulare est לְקָחַם sed uenit hic

cum defectu lamed, tam & si non sit cō-
suetudo in præterito. In futuro quidem

dicit יִקַּח אֶתְּךָ &c. cum defectu pepo-
al. Inuenit præterea præteritū absq̄ la-

med in dictione קָחַ עַל מַיִם רַבִּים

Ezec. 17. ubi idem ualet quod לְקָחַ Alij

tamen uolunt q̄ sit infinitiuus kal, inte-
gre sic scribendus לְקָחַם iuxta formā

עוֹבֵם

COMPOSITIONIS.

עָבָם & deficit ab eo etiānū lamed ba/
chlā qđ sic adscribendum fuit לְקָהָם
Quum autē pepoal submouetur, trans/
fertur uox eius, nempe hateph kamez,
sub ain poal, mutaturque in kamez la/
tum, ut קָהָם

קָסַמִּי נָא לִי 1. Reg. 28. Di
uina nunc mihi. Est imperati
uus kal foem. gen. de perfectis, dignum
quod sic scribatur קָסַמִּי iuxta formam
מִלְכֵי עֲלֵינוּ Regna super nos: Iud. 9.
Venit autē hateph kamez sub ain poal
perinde ac si esset litera gutturalis. Idem
contingit in dictione בְּקָרְבָּם de qua
supra suo loco scripsi.

Sequitur litera Res.

וַיִּחַי יְרֵמְיָהּ יָמָיו Et dies
declinavit ualde. Est uerbū tertiæ
psonæ singul. præteriti, de coniugatione
kal,

LIBER

§ kal. & stat loco יָרַר Venit igitur in p̄-
 terito præter consuetudinem suam cum
 defectu iod pepoal. Kamezatur etiã, ut
 ostendat præteriti esse temporis. Sic em̄
 habet masoreth iuxta ipsum. Item Ho-
 see 12. יָרַר עִם אֱלֹהִים Descendit cum deo:
 ubi habet patha secundũ morem dupli-
 catorum: nam radix eius est יָרַר

רָטַב Job 33. רָטַב בְּשָׂרוֹ Fa-
 cta est germinare caro ei-

us. Dicunt aliqui q̄ sit uerbum quatuor
 literarũ, significans in loco illo emolliri
 seu attenuari. Alij uero uolunt quod sit
 dictio cõposita ex duabus dictionibus,

§ nempe רָטַב & טַב Sunt etiam qui
 dicunt in רָטַב ultimas duas literas
 scilicet ט & ב uerti in uau & schin se-
 cundum אָבָב hoc est alphabeti p̄-
 mutationem: ubi scilicet אָ capitur pro
 אָ & ט pro אָ atq̄ אָ pro אָ & sic cõ-
 sequenter: tunc enim רָטַב idem erit
 quod

COMPOSITIONIS.

quod רטוב stante pe pro uau, & schin
pro beth.

Sequitur litera Schin.

שֹׁאֵטְךָ בְּנַפְשְׁךָ Ezech. 25. שֹׁאֵטְךָ
Contēnendo te in anima.

Est infinitiuus kal de perfectis cū affixo
secundæ psonæ: & regulariter scribi de-
buit שֹׁאֵטְךָ iuxta formā שֹׁבֵבְךָ dor-
miendo te. Mutat' itaq; hateph kamez
sub pe in kamez latum, & aleph ain po-
al quiescit. Sunt tamē aliī dicentes hanc
dictionem nomē esse, dignam quidem
quæ sic scriberetur שֹׁאֵטְךָ Vnde in eo-
dem Ezechielis capite בְּשֹׁאֵטְךָ בְּנַפְשְׁךָ Cū
cōtemptu in anima. Verum ad quietā-
dum siue ut quies daret' ipsi aleph & fa-
cilius fiat platio, transfertur uox eius ad
schin & mutatur in kamez latum.

שֹׁבַתְּ עַל מַיִם Jerem. 22. שֹׁבַתְּ
Habitasti super a-
quas

LIBER

quas multas. Habet hæc dictio similem
formã cum יושבה & cū יולדת quæ
supra in locis suis declarauimus.

ברוח שמים ש
שפּרה Spiritu suo coelos
ornauit. Dicunt aliqui q̄ beth in
ברוח sit litera supaddita sicut beth in
בירה Exo. 35. & שפּרה sit p̄teritũ scem.
de cõiugat. piel daggestata iuxta formã
בְּקִשָּׁה Cadit tamẽ dages ad alleuiatfo
nem eius. Alij uero dicunt quod he sit li
tera superaddita, & dictio ipsa sit idem
quod שפר Sunt rursus alij dicẽtes he
esse literam quartam & quasi radicalem
iuxta miskal טחה quod trahi potest
de במטחי קשה ut in loco suo scripsi:
& possunt inde formari omnes modi &
personæ ut שפּרה שפּרה & cætera.

Sequitur litera Tau.

K k

תאחבו

COMPOSITIONIS.

תִּחְבְּרוּ Prouerb. i. **תִּחְבְּרוּ**
תִּחְבְּרוּ Diligetis infantiam. Sunt q
dicunt hanc dictionem esse futurum kal,
ideoq; sic debere scribi **תִּחְבְּרוּ** iuxta for
mam **יְחַרְרוּ**. Sed hic protrahit aleph
cum zere ob id quod est litera guttura
lis: & sægol quod esse deberet sub Tau
אִתָּן migrat ob hanc causam in scheua.
Sunt alij asserentes hanc dictionem fu
turum esse piel, quæ sic scribi debebat
תִּחְבְּרוּ iuxta formam **תִּחְבְּרוּ**. Et
si renueritis: Isaiæ i. & migrat patha in
zere.

אִם יִפְחוּ הַטָּאִים Prouerb. i. **תִּבֵּן**
אִם יִפְחוּ הַטָּאִים Si lactauerint te pec
catores ne acquiescas. Est hæc dictio ex
tranea in duobus. Primo namq; deficit
aleph pepoal quod non expresse scribi
tur: Secundo cõmutatur he lamed poal
in aleph. Nam ita scribenda est regula
riter hæc dictio **תִּבֵּן**

תִּבֵּן

האכלהו אש Job 20. תאכלהו
אל נפח Deuorabit

eum ignis qui nō sufflatur. Aliqui dicūt hanc dictionem esse de coniugatione q̄ similis est quadratæ, ut sit idem quod תאובל אורה expresse scilicet uau post aleph, nempe quod quarta est litera: p̄pter affixionem autem knui holem migrat in hateph kamez. Verum iam reprobauī מציאות id est, entitatem uel adinventionem istius coniugationis in libro electo, oratione secunda, elemento octauo. Verius igitur dici potest quod p̄sens uocabulū idem est quod תאכלהו futurum scilicet kal: & mutatur holem, quod super Tau esse deberet, in hateph kamez sub aleph ponendum.

תאמי צבית Cant. 4. תאמי
מלי caprea. Habet hæc dicitio eandem formā cum גאלי & in illo loco utranque explicauī.

Kk 2 uero

COMPOSITIONIS.

uero (bis em̄ ibi ponitur) תַּמְנִי צְבִיחַ
 dederunt Magistri masoreth signum,
 nempe תַּחֲאוּ לָבֶם Nu.34. Quod pru-
 dens & insignis masoreth instructus in-
 telliget. Et nos quoq; in libro declaratio-
 nis masoreth, quem ædere incepimus,
 ista uerba declarabimus cū auxilio dei.

עַל צֶרֶף תִּתְמֶנָּה Isa. 60. תַּמְנִי
 Juxta latus nutrietur.

Est hic he litera supaddita, & dictio ip̄a
 est sing. num. idem ualens quod תַּמְנִי
 Et uult dicere, quælibet filiarum tuarum
 nutriet &c. Alij uero dicunt q; nun de-
 beat daggeffari propter deuorationem
 nun literæ lamed poal: Venit tamen le-
 niter sicut & nun illud Ruth 1. תַּלְחֶן
 תַּעֲנֶנָּה Num ad eos seruabimini: quod
 suo quoq; explicabo loco. Est igit; præ-
 sens uocabulum futurum nistaroth de
 coniugatione niphāl.

תַּמְנִי

תבאתה Deut. 33. **תבאתה** לראש
תבאתה יוסה Veniet ipsa ad ca-
 put Ioseph. Futurum est kal tertiæ pso-
 næ singul. scem. stans pro **תבא** He ue-
 ro & Tau sunt literæ superadditæ nõ se-
 cus q̄ una earum hic ociose superadditæ
תבאתה ו**תקרב** ו**תבאתה** Et appropinquabit atq̄
 ueniet: Isa. 5. Et utraq̄ simul in his dicti-
 onibus **תבאתה** ו**תקרב** quæadmo-
 dum in suis quibusq̄ scripsi locis. Fit au-
 tem hæc duplicata superadditio לחוק
 הענין ad maiorē rei expressionem.

תבואתך Job 22. טובה **תבואתך**
תבואתך Veniet tibi bonitas.

Volunt aliqui q̄ sit futurum לנסתרה
 de coniugat. kal, & Tau secundū sit loco
 he literæ superadditæ sicut in dictione
תבואתך ו**תקרב** ו**תבואתך** ubi quiescit, & sit idem
 quod **תבואתך** Alij autē dicunt q̄ compo-
 natur ex futuro לנסתרה & ex præteri-
 to לנסתרה id est, tertia persona singul.

Kk 3 scem.

COMPOSITIONIS.

scem. & sit de coniugat. kal, hoc est, con-
 stet ex his duabus dictionibus תבא &
 באה Nam de תבא dices cum prono-
 mine תבואך & de באה dices באתך.
 Nunc autē תבואתך cōponitur ex utroq;
 Et hæc declaratio est melior q̄ prima. 9

גם בַּיּוֹם הַרְוּמִי Ier. 48. תַּרְוָמִי
 Etiam exterminio exter-
 minaberis. Est futurum hitpael de quie-
 scentibus in ain, cuius radix est רוּם &
 stat hic pro תַּרְוּמִי iuxta formam
 תַּרְוּמִי Porro dages quod est in da-
 leth repræsentat Tau cōiugationis hith-
 pael, & litera duplicanda deficit. Alij au-
 tem dicunt quod sit futurum niphāl ex
 duplicatis, & daggessetur daleth ad ex-
 primendum nun coniugationis. Et hæc
 opinio priore probabilior est, quum nō
 sit consuetudo quod deficiat litera du-
 plicanda in quiescentibus ain, sed tan-
 tum in duplicatis, quemadmodum ex-
 planavi

LIBER

planavi in dictione **ה** **ה** **ה** &
adhuc explicaturus sum in dictione **ה**
ה **ה** **ה**

ה **ה** **ה** Numeri 21. **ה** **ה** **ה**
ה **ה** **ה** Quia incipiet fornicari. Sunt
qui putant hanc dictionem esse futurū
hiphil ex duplicatis, ut sit idem quod
ה **ה** **ה** sicut in simili **ה** **ה** **ה**. Incipiam
dare: Deuteronomij 1. & uenit kamez
paruum pro kamez magno. Porro sig-
nificatum eius est **ה** **ה** **ה** incipere, tā
& si alij uelint interpretari **ה** **ה** **ה** pro-
phanare, & tunc propositum uocabu-
lum idem est quod **ה** **ה** **ה** Heth pun-
ctato cum patha: iuxta illud **ה** **ה** **ה**
Quomodo uiolabit: Isa. 48. & uenit hoc
modo kamez paruum loco patha ma-
gni: & est futurū nistæræt de coniugat.
niphah ex duplicatis, cui⁹ radix est **ה** **ה** **ה**
Et hæc est opinio **ה** **ה** **ה** Rabi Salomonis
Iarhij, memoria eius sit in benedictiōe:

Kk 4 qui

COMPOSITIONIS.

q̄ exposuit שתחלל על ידי זנות q̄
 uiolata sit per fornicationē. Et quamq̄
 שתחלל sit de coniugat. hithpael, ta-
 men abutitur sæpe dictus Ra. Sal. ipsa
 coniugatiōe pro niphāl, nec aliquod di-
 scrimen facit: quemadmodum exponit
 passum istū ותקח תצעה ותחבס Et
 accepit palliolum & operta est: Gen. 24.
 ubi ait לשון מתפעל כמו ותקבר ותשבר
 Hactenus ille. Et certe ותשבר & ותקבר
 sunt de coniugat. niphāl. Quod si deus
 plongauerit uitā meā, componā quin-
 ternionē unum, in q̄ declarabo omnia
 uerba R. Salomonis quæ ponit de Grā
 matica, nam in multis locis planē exor-
 bitat à uia Grammaticæ, & huius ratio-
 nem arbitror esse quod temporibus su-
 is nondum Grammatica perfecta & ab-
 soluta fuit: in multis tamē locis etiam be-
 ne dixisse comprobatur. Ego igitur sin-
 gula explicabo in loco suo.

תחוללכם

נאל שרה Isaiæ 51. תחוללכם
 תחוללכם Et ad Sa

ram genitricē uestram. Aliqui dicunt q̄
 sit toar לנקה cum Tau hæemanthi
 iuxta formā ובמהקומיך un̄ הקומים
 אהקוטט Et contra insurgentes in te fa-
 stidium habebo: Psal. 139. quod suo loco
 declarauī. Hæc tamen mihi nō probāt,
 alioquin sibi fuisset dicendū תחוללכם
 cum Tau signo scem. gen. Melius igitur
 dicendum uideretur q̄ sit futurū לנסתרה
 cum p̄nomine הנמצאים de coniugat.
 piel & de quiescentibus in ain, quā con-
 iugat. quidam Grāmaticorum uocāt si-
 milē quadratæ: & hoc modo idem erit
 quod תחולל אהבם sed tunc oportet
 bit nos dicere quod futurum capiat lo-
 co præteriti, ut sit idem quod חוללה
 אהבם genuit uos.

תבוי Deut. 33. ותבוי לרגליך Et
 תבוי ipsi ad medium ponetur pedū

Kk 5 tuorum.

COMPOSITIONIS.

tutorum. Est præteritū לבסתרים de cōiugat. pual, & de quiescentibus in lamed he, cuius radix est תבח mediū tenuit, iuxta formam רשפו עצמותיו לא ראו
 Et eleuabuntur ossa eius, nec uidebunt: Job 33. Sed illud על מה תבו עור Super quo percutiemini ultra: Isaia 1. Est futurum לבסתרים de cōiugatione hophal, ex defectiuis pe & quiescentibus lamed, iuxta formam בטח de תטו
 Alij autem dicunt quod תבו לרגליו sit idem quod תבו posito scilicet Tau pro he, sicut in simili תרגלתי ק תרגלתי ut loco suo infra dicam: & q̄ sit de ordine על מה תבו עור nisi q̄ hoc capitur in p̄terito, illud uero in futuro, ut scripsi.
 ותסרך מלפני אל תמוחי Ier. 18. Et misericordiā tuā à facie mea ne deleas. Aliqui uolūt hanc dictionē esse futurum kal, de quiescentibus lamed he, & he lamed poal mutari in iod

LIBER

in iod, atq; sægol sub Tau stare loco hi-
 rec, ut sit idem quod תַּמָּה Cui simile
 est illud אל תַּמָּה חסרי Ne deleas mi-
 sericordiã meam: Nehemiã 13. quod cũ
 habeat sægol, est tamen idẽ quod תַּמָּה
 cum hirec. Alij autẽ dicũt quod sit de cõ-
 iugat. hiphil, & quod patha parvũ sub
 Tau sit loco patha magni (ut est cõsue-
 tudinis in hac coniugatione) cum ab-
 sconsione lamed poal: quemadmodum
 latius scripsi in libro electo, oratione 2.
 elemento 10.

חַסְרֵי יָי כִּי לֹא תַמָּה Thren. 3. תַּמָּה
 Misericordiã domi-
 ni quia nõ sumus cõsumpti. Dicunt qui-
 dam q; sit idem quod תַּמָּה ptm uide:
 licet kal de duplicatis, & q; nun sit loco
 duplicis literæ, cuius simile habet Isa. 23.
 לְשִׁמִּיר מִעֲצִיּוֹת Ad delendũ fortitudi-
 nes eius. qd' idẽ est ac מִעֲצִיּוֹת Sic תַּמָּה
 חַפְּשׁ Perfecerunt scrutinium: Psal. 65.
 Tamen

COMPOSITIONIS.

Tamen Rabi Sal. exponit quod in hoc posteriori exemplo Tau sit loco teth, ut sit idē quod טמנו absconderunt scilicet scrutinium: Nec est uiolenta expositio, quum alioquin Tau mutetur in teth in dictionibus his נצטרו נצטרו & similibus. Verū Thargumistes declinat ad primam opinionē. Alij dicunt quod in חמנו quod in Threnis ponitur, nun & uau cōstituant primā plur. personam iuxta illud חמנו לגוע. Nunquid defecimus ad cōsumptionē? Numeri 17. Vtrinq; autē debuit mem daggestari propter defectū unius dupliciū literarum: Verum omittitur dages propter alleuiationē, quod & in multis alijs fieri solet.

תענה קלחן העגנה Ruth 1. Nunquid ad eos tardabitis? Dicunt quidam quod sit futurum לנמצאות id est, secundæ personæ plur. foem.

LIBER

fecim, de coniugat. niph'al, cuius radice
 assignat עָנָן à q̄ regulariter fit תַּעֲנַנְתָּ
 Verū propter concursum duorū nunin,
 deficit unum nun, uidelicet radicale: &
 ob id debuit reliquū, qd' est נֹת הַרְבוּת
 daggeffari in hunc modū תַּעֲנַנְתָּ sed
 uenit quies, nempe zere, loco dages. Alij
 dicūt q̄ sit de quiescentibus in lamed he,
 cuius radicem ponunt עָנָה significatū
 cōmune cum עָבַר habentem, seu etiā
 cum אָחַר hoc est, significans morari,
 tardare seu differre, nec habet aliud sibi
 simile in מִקְרָא mikra, id est, Biblia. Et
 sic inueni canticū unum cuiusdā præcen-
 toris qui eo utitur pro עָבַר tardare, &
 תַּחְוָה expectare, dum dicit in uno
 שִׁירֵי מִבְּתֵי שִׁירֵי id est, de dystichis suorū
 carminum.

אֲצַוְהֶם וְגַם אֲבַכֶּה
 אֲלֵיהֶם וְאֶעֱגֵב וְעֵרִיחֵן אֲקוּחַ
 Mandabo eis: & etiam flebo

Ad eos

COMPOSITIONIS.

Ad eos, tardaboq; & ad eos usq; sperabo.

Non tamē probatur mihi hæc opinio, quia si esset de radice ענה fuisset dicendum הענינה surrogato uidelicet iod in locū he radicalis literæ, punctatoq; nun cū sægol, sicut patet in simili Le. 4. אשר לא העשינה Quæ non fient.

Eze. 4. הענינה לעיניהם תענינה Coques eam ad oculos eorum. Secundū aliquos est futurum secundæ psonæ cum pnomine sing. fœm. de qescentibus in ain, ut sit idē qd' הענה Et debuit nun daggestari, uerum uenit quies loco illius dages. Alij autem asserunt q; sit futurū לנסהרות iuxta formā תפוצנה & תשובנה & est nun rapha, hoc est, liberū à dages, ut est iudicium cuiuslibet nun & he qñ sunt signum הרבות Porro expositio eius est העוננה coquent, scilicet הנשים mulieres.

הקבנו

LIBER

גם קוב לא ה Num. 22. **תקבנו** **תקבנו** Etiam maledicendo non maledices eum.

Futurū kal ex defectiuis in pe nun, cuius radix est **קב**

Vnde Num. 24. **ונקב שם יהוה** Et

blasphemans nomen domini: iuxta formam **אם יהוה יגפנו** Nisi domi-

nus occiderit eum: 1. Reg. 26. Alij dicunt

q̄ sit de duplicatis, habēs p̄ radice **קב**

& inde **קב** qd̄ hic regulariter hoc mo-

do scribi debuit **תקבנו** iuxta formam

ופרשיו לא ירקנו Et rastris suis nō cō-

teret seu cōminuet ipsum: Isa. 28. Cuius

radix est **רק** Anticipatur autem in

תקבנו dages in pepoal, quū potius locū

habere deberet in ain poal, quēadmo-

dum & in multis alijs anticipatur, ut in

אקוב ויהום & **ויהמו** & similibus.

תקראנה Exodi 17. **תקראנה** Eueniet præli-

um. Secundum aliquos he & nun sunt

signum

COMPOSITIONIS.

signū נסתרות quasi dicere uellet: eue-
niēt prælium & præliū, uel euentus præ-
lii. Alij dicunt quod he & nun sint knui
נסתרת & quod nun litera nō habet da-
ges, facit præcedens quies quæ ponitur
loco eius, sicut & supra scripsi in dictiōe
תענינה Et secundum hanc opinionem
dictum uocabulum idem ualebit quod
תעיר אתה hoc est, תעיר excitabit;
uel תערה congregabit.

וְאָנֹכִי הִרְגַלְתִּי Hos. ii. תִּרְגַּלְתָּ
Et ego ad am-
bulandum aptaui Ephraim. Est nomen
cum p̄nomine primæ personæ, deriua-
tum a תִּרְגַּלְתָּ iuxta formam תִּפְאַרְתָּ
quod tamen mihi non uidetur recte di-
ctum: nam tunc habere debuisset accen-
tum mīlra iuxta formā תִּפְאַרְתִּי Ideo
melius uidetur dicendum q̄ Tau ponatur
loco he, ut sit idē qd' תִּרְגַּלְתִּי nem-
pe præteritum hiphil, ut & in dictione
תָּבֹר

LIBER

הבוי scripsi.

הַבְּמוֹת בַּחוּץ Prouerb. i. תְּרַבֵּת Sapiētia foris clamat.

Est hic he litera supaddita, & dages qd̄ est in nun, est ad decorē הַבְּסָק uel ob deuorationē unius duplicatæ literæ. Nam radix eius est רָבַן. Est igitur idem qd̄ תְּרַבֵּן & congruit cum הַבְּמוֹת plurali si sic intelligas כל חבמה וחבמה. Alij dicunt quod he & nun sint signū הרבות iuxta formam הַסְּבִינָה uel הַסְּבִינָה. Sic huius dictionis integrū seu regulare sit תְּרַבֵּנָה. Verum quū mox in prædicto loco subiungatur תָּהוּ קוֹלָהּ dabit uocem suā, arguitur quod hoc uerbū capiatur in singulari numero. Magis ergo placet prima opinio.

אֲשֶׁר יִלְדֶךָ דֵּשִׁי Deut. 33. צוֹר יִלְדֶךָ הַשֵּׁי Creator atore qui genuit te obliuioni trades. Est futurum secundæ personæ ex defectiuis pe nun & quiescentibus in la

Ll med

COMPOSITIONIS.

med, cuius radix est **נשה** Porro iod
 stat loco he lamed poal: Vnde sic regu-
 lariter scribi debuit **תנשה** Debuit etiā
 schin daggersari, uerum quies nemit lo-
 co illius dages. Alij autem dicunt quod
 sit de coniugat. hiphil, dignum quod sic
 scribat **תנשה** quemadmodum etiam
 scripsi in dictione **תמתי** Sunt rursus
 alij qui radicē eius esse uolūt **שיה** quæ
 in futuro regulariter habet **תשיה** sicut
תיה habet **תחיה** Et cum defectu he
מי זה אמר ותחי sicut in simili
 Quis est iste qui dixit, & fuit seu factum
 est: Threnorum 3. Hæc opinio non ui-
 detur deuiare.

בן תמינו Isa. 3. **תשמאלו** **בן תשמאלו** Qui
 a dextrabit & ga sinistrabit. Iam ex-
 plicui ei⁹ dikduk in dictioe **תשמאלו**
 Vide ibi.

תשומם

למה תשומם Eccl. 7. תשומם
 Quare uastaberis: Sūt

aliqui qui hoc uerbum esse uolunt de cōiugat. hithpael, & de duplicatis, indicāte puncto dages in schin literā Tau: unde sic scribi debuit תשומם. Verum hoc mihi non probabile uidetur: quia quando pepoal est schin, debet Tau cōiugationis litera uenire post schin, & dici תשומם. Ideo melius dicendum quod sit futurum niphāl, dignum quod scribatur תשומם cum kamez: sed uenit cum holem & duplici litera iuxta morem uenientium cum defectu duplicitatis, quē admodū scripsi in dictione ארומם & in dictione הרומי & cæteris uenientibus iuxta ritum istum.

עם נבר תתבר 2. Regū 22. תתבר
 Cum electo electus eris. Futurū est secundæ personæ de coniugat. hithpael, & de duplicatis: nā radix ei est ברר 2 ברר

COMPOSITIONIS.

תָּבַר & scribitur integre hoc modo תָּבַר
 & sic inuenitur Psal. 18. Quum uero priuat
 ain poal, ut facile fieri solet in duplicatis,
 habet תָּבַר & ne cogitetur quod תָּבַר
 sit eius radix (sic enim à גָּלָה dicitur
 נִיחָגַל) factum est discrimen inter has
 duas radices, & relinquuntur duo kame-
 zin, quæ fuerunt in בתָּבַר in suo de-
 fectiuo & dicitur בתָּבַר Porro dages
 quod est in Tau secundo, signat literam
 defecisse à dictione ipsa. Est adhuc & a-
 lia opinio, quã recensibimus in dictio-
 ne תָּבַר

אֵל תִּתְחַר בְּמַרְעִים Psal. 35. **תִּתְחַר**
 Ne æmuleris malignantes.
 Futurum kal secundæ personæ, de perfe-
 ctis: nam radix eius est תִּחַר iuxta for-
 mam תִּחַר Sunt tamẽ alij qui תִּחַר
 ponunt pro radice, & tunc erit futurum
 hithpael iuxta formam אֵל תִּתְחַר בָּם
 Ne prouocaris in eos: Num. 2. Verum
 tunc

LIBER

tunc oporteret heth punctari cū kamez,
quemadmodū punctatur ante q̄z defici-
at ab eo he, litera radicalis: nam tunc di-
citur תַּחַרְהָה תַּחַרְהָה &c.

תַּחַרְהָה אֶת תַּחַרְהָה
Jeremiæ 12. תַּחַרְהָה אֶת
תַּחַרְהָה חֲסוּסִים Misceris cum
equis. Iam declaravi huius dictiōis dik/
duk supra in dictione בְּמִטְחָרִי Vide
ergo ibi.

עַם עָקַשׁ 2. Regum 22. תַּחַפֵּל
תַּחַפֵּל Cum peruerso p/
uerteris. Dicunt aliqui quod sit futurum
secundæ personæ de coniugatione hith/
pael, existente radice תַּפֵּל quæ regu/
lariter in dicta persona habet תַּחַפֵּל
sed propter cōcursum trium Tauin, defi-
cit unum, nempe quod est cōiugationis
signum, & ponitur dages in Tau pepo/
al ad significandū hunc defectum. Idē
sentiunt de dictione תַּחַבֵּר cuius radi-
cem esse arbitrantur תַּבֵּר quæ dictam
Ll 3 personā

COMPOSITIONIS.

personam sic integram habet **התחבר**
iuxta formam **התחפל** Et est de radicibus
conuersis in literis, manente eodem
significato: cuiusmodi sunt **הפל** **פתל**
& **זעה** & **שלמה** **שמלה** & **בבש** **בשב**
& similia multa: De quibus iam ce-
pi componere Capitulū unum speciale.
Rogabo itaq; nunc dominum deum, ut
propitius sit mihi, & prætedat mihi mi-
sericordiā suam, adiuuetq; me ad con-
sumandum memoratū opusculum unā
cum reliquis lucubrationibus quas pol-
licitus sum & præsumpsi ædere in dik-
duk linguæ sanctæ, atq; in masoreth, &
in reliquis rebus cōducibilibus ad intel-
ligendum legem nostrā sanctam.

בשלם ספר התחבר

LIBER COMPOSITIONIS
difficiliū Hebraicorū uocabulorū
atq; irregulariū, uersus p̄ Se-
bastianū Munsterū, finit.